

EVROPSKA UNIJA

EVROPSKI PARLAMENT

SVET

Bruselj, 12. november 2009
(OR. en)

2007/0247 (COD)
C7-0273/2009

PE-CONS 3677/09

TELECOM 223
MI 399
COMPET 442
CONSOM 200
AUDIO 44
CODEC 1245

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva: DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi direktiv 2002/21/ES o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve, 2002/19/ES o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter o njihovem medomrežnem povezovanju in 2002/20/ES o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev

**DIREKTIVA 2009/.../ES EVROPSKEGA PARLAMENTA
IN SVETA**

z dne

**o spremembi direktiv 2002/21/ES
o skupnem regulativnem okviru
za elektronska komunikacijska omrežja in storitve, 2002/19/ES
o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij
in pripadajočih naprav ter o njihovem medomrežnem povezovanju in 2002/20/ES
o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev**

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA —

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 95 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe³,

¹ UL C 224, 30.8.2008, str. 50.

² UL C 257, 9.10.2008, str. 51.

³ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 24. septembra 2008 (še ni objavljeno v Uradnem listu), Skupno stališče Sveta z dne 16. februarja 2009 (UL C 103 E, 5.5.2009, str. 1) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 6. maja 2009.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija redno pregleduje delovanje petih direktiv, ki sestavljajo obstoječi regulativni okvir za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (Direktiva 2002/21/ES (Okvirna direktiva)¹, Direktiva 2002/19/ES (Direktiva o dostopu)², Direktiva 2002/20/ES (Direktiva o odobritvi)³, Direktiva 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami (Direktiva o univerzalnih storitvah)⁴ in Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah)⁵ (skupaj "Okvirna direktiva in posebne direktive")), da bi zlasti ugotovila, ali jih je treba glede na razvoj tehnologije in trga spremeniti.
- (2) V zvezi s tem je Komisija predstavila svoje prve ugotovitve v Sporočilu z dne 29. junija 2006 o pregledu regulativnega okvira EU za elektronska komunikacijska omrežja in storitve. Na podlagi teh prvih ugotovitev je bilo organizirano javno posvetovanje, v okviru katerega je bilo opredeljeno, da je najpomembnejši vidik, ki ga je treba obravnavati, vzpostavitev še vedno nedelujočega notranjega trga za elektronske komunikacije. Zlasti regulativna razdrobljenost in neskladja med dejavnostmi nacionalnih regulativnih organov so tisti dejavniki, ki ogrožajo konkurenčnost sektorja in znatne koristi, ki jih imajo potrošniki od čezmejne konkurence.

¹ UL L 108, 24.4.2002, str. 33.

² UL L 108, 24.4.2002, str. 7.

³ UL L 108, 24.4.2002, str. 21.

⁴ UL L 108, 24.4.2002, str. 51.

⁵ UL L 201, 31.7.2002, str. 37.

- (3) Regulativni okvir EU za elektronska komunikacijska omrežja in storitve bi bilo treba zato preoblikovati, da bi se dokončno vzpostavil notranji trg za elektronske komunikacije, in sicer z okrepitevijo mehanizma Skupnosti za regulacijo obratovalcev s pomembno tržno močjo na ključnih trgih. To dopolnjuje Uredba (ES) št. .../2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne ... [o ustanovitvi Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in Urada]⁺. Reforma vključuje tudi opredelitev učinkovite in usklajene strategije upravljanja spektra, da se vzpostavi enotni evropski informacijski prostor in izboljšajo določbe za uporabnike invalide ter tako doseže vključujoča informacijska družba.
- (4) Upoštevajoč dejstvo, da je internet nujen za izobraževanje in dejansko uveljavljanje svobode izražanja in dostopa do informacij, bi moralo biti kakršno koli omejevanje teh temeljnih pravic v skladu z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Komisija bi morala o tem sprožiti široko javno razpravo.
- (5) Cilj je, da bi ob razvoju konkurence na trgu postopno odpravili ex ante pravila, specifična za ta sektor, tako da bi elektronske komunikacije nazadnje urejalo le konkurenčno pravo. Zaradi močne konkurenčne dinamike na trgih elektronskih komunikacij v zadnjih letih je nujno zagotoviti, da se ex ante regulativne obveznosti naložijo le, če ni učinkovite in trajnostne konkurence.

⁺ UL: Prosimo, vstavite številko, datum in podrobnosti objave navedene uredbe v Uradnem listu.

- (6) Pri ocenjevanju učinkovanja Okvirne direktive in posebnih direktiv bi Komisija morala oceniti, ali so ob upoštevanju razvoja na trgu in glede na konkurenco in varstvo potrošnikov še potrebne določbe o ureditvi ex ante za posamezne sektorje iz členov 8 do 13a Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) ter člena 17 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah), ali bi bilo navedene določbe treba spremeniti ali razveljaviti.
- (7) Da bi se lahko na spreminjajoče se konkurenčne razmere odzivali sorazmerno in prilagojeno, bi bilo treba nacionalnim regulativnim organom omogočiti, da opredelijo trge na podnacionalni ravni in/ali odpravijo regulativne obveznosti na trgih in/ali geografskih območjih, na katerih obstaja učinkovita infrastrukturna konkurenca.
- (8) Za doseganje ciljev lizbonske agende je treba zagotoviti ustrezne pobude za naložbe v nova visokohitrostna omrežja, ki bodo podpirale inovacije v internetnih storitvah z bogato vsebino in okrepile mednarodno konkurenčnost Evropske unije. Taka omrežja lahko zelo koristijo potrošnikom in podjetjem v celotni Evropski uniji. Zato je bistveno spodbujati trajne naložbe v razvoj teh novih omrežij, pri tem pa je treba zagotoviti regulativno predvidljivost in skladnost ter tako varovati konkurenco in povečevati možnost izbire za potrošnike.

- (9) Komisija v svojem sporočilu z dne 20. marca 2006 z naslovom "Premoščanje širokopasovne vrzeli" ugotavlja, da v Evropski uniji obstaja teritorialna vrzel pri dostopu do širokopasovnih storitev z visoko hitrostjo prenosa. Lažji dostop do radijskega spektra bo v oddaljenih regijah pospešil razvoj širokopasovnih storitev z visoko hitrostjo prenosa. Kljub splošnemu povečanju števila širokopasovnih priključkov je dostop v različnih regijah omejen zaradi visokih stroškov, ki so posledica nizke gostote prebivalstva in oddaljenosti. Za zagotovitev naložb v nove tehnologije v manj razvitih regijah bi morala biti ureditev na področju elektronskih komunikacij v skladu z drugimi politikami, kot so politika državne pomoči, kohezijska politika ali cilji širše industrijske politike.
- (10) Javne naložbe v omrežja bi se morale opraviti v skladu z načelom nediskriminacije. Zato bi bilo treba odločitve o dodelitvi javne podpore sprejemati v okviru odprtih, preglednih in konkurenčnih postopkov.
- (11) Da bi nacionalnim regulativnim organom omogočili doseganje ciljev, določenih v Okvirni direktivi in posebnih direktivah, zlasti v zvezi s celovito medobratovalnostjo, bi bilo treba področje uporabe Okvirne direktive razširiti, da bi vključevala tudi nekatere vidike radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme, kot je opredeljena v Direktivi 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 1999 o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi ter medsebojnem priznavanju skladnosti te opreme¹, pa tudi porabniško opremo, ki se uporablja za digitalno televizijo, s čimer bi poenostavili dostop za uporabnike invalide.

¹ UL L 91, 7.4.1999, str. 10.

- (12) Nekatere opredelitve bi bilo treba pojasniti ali spremeniti, se bo upoštevalo razvoj tehnologije in trga in da bodo odpravljene nejasnosti, ugotovljene pri izvajanju regulativnega okvira.
- (13) Treba bi bilo okrepiti neodvisnost nacionalnih regulativnih organov, da bi se zagotovila učinkovitejša uporaba regulativnega okvira ter povečala njihova pooblastila in predvidljivost njihovih odločitev. V ta namen bi bilo treba v nacionalni zakonodaji predvideti izrecno določbo, s katero bo zagotovljeno, da je nacionalni regulativni organ, pristojen za ex ante urejanje trga ali za reševanje sporov med podjetji, pri opravljanju svojih nalog zavarovan pred zunanjimi posegi ali političnim pritiskom, ki bi lahko ogrozili neodvisno presojo zadev, ki jih obravnava. Zaradi takšnega zunanjega vpliva nacionalni zakonodajni organ ni primeren za delovanje v vlogi nacionalnega regulativnega organa v okviru regulativnega okvira. V ta namen bi bilo treba vnaprej določiti pravila o razlogih za razrešitev vodje nacionalnega regulativnega organa, da se odpravi kakršen koli razumen dvom v neodvisnost tega organa in v njegovo neodvisnost od zunanjih dejavnikov. Pomembno je, da imajo nacionalni regulativni organi, pristojni za ex ante urejanje trga, svoj proračun, ki jim omogoča predvsem zaposlitev zadostnega števila usposobljenega osebja. Da bo zagotovljena preglednost, bi bilo treba ta proračun vsako leto objaviti.

- (14) Da se zagotovi pravna varnost za vse akterje na trgu, bi morali pritožbeni organi svoje naloge opravljati učinkovito, zlasti pa pritožbeni postopki ne bi ne smeli trajati pretirano dolgo. Začasni ukrepi, ki začasno odlagajo učinkovanje odločitve nacionalnih regulativnih organov, bi se morali sprejeti le v nujnih primerih, da se prepreči resno in nepopravljivo škodo za stranko, ki zahteva te ukrepe, in zaradi zahteve po ravnovesju interesov.
- (15) Pritožbeni organi uporabljajočasne ukrepe za odložitev izvršitve odločitev nacionalnih regulativnih organov na zelo različne načine. Za večjo doslednost pristopa bi bilo treba uporabiti skupne standarde v skladu s sodno prakso Skupnosti. Pritožbeni organi bi prav tako morali imeti pravico, da zahtevajo informacije, ki jih objavi BEREC. Glede na pomembnost pritožb za splošno delovanje regulativnega okvira bi bilo treba vzpostaviti mehanizem za zbiranje informacij o pritožbah in odločitvah o odložitvi izvršitve odločitev, ki jih sprejmejo regulativni organi v vseh državah članicah ter za sporočanje teh informacij Komisiji.
- (16) Da bi lahko nacionalni regulativni organi učinkovito opravljali svoje regulativne naloge, bi morali podatki, ki jih morajo ti organi zbrati, vključevati računovodske podatke o maloprodajnih trgih, ki so povezani z veleprodajnimi trgi, na katerih ima operater pomembno tržno moč in ki jih kot take ureja nacionalni regulativni organ. Podatki bi morali vključevati tudi podatke, ki nacionalnim regulativnim organom omogočajo oceno možnega učinka načrtovanih posodobitev ali sprememb topologije omrežja na razvoj konkurence ali na proizvode za veleprodajo, ki so dostopni drugim strankam.

- (17) Posvetovanje na nacionalni ravni v skladu s členom 6 Direktive 2002/21/ES (Okvirne direktive) bi bilo treba opraviti pred posvetovanjem na ravni Skupnosti, predvidenim v členih 7 in 7a navedene direktive, da bi se lahko mnenja zainteresiranih strani vključila v posvetovanje na ravni Skupnosti. Tako bi se izognili drugemu posvetovanju na ravni Skupnosti, ki bi bilo potrebno, če bi bil načrtovani ukrep spremenjen na podlagi nacionalnega posvetovanja.
- (18) Diskrecijsko pravico nacionalnih regulativnih organov je treba uskladiti z razvojem skladnih regulativnih praks in skladno uporabo pravnega okvira, da bi učinkovito prispevali k razvoju in dokončnem oblikovanju notranjega trga. Nacionalni regulativni organi bi zato morali podpreti dejavnosti, ki jih na področju notranjega trga izvajata Komisija in BEREC.
- (19) Mehanizem Skupnosti, ki Komisiji omogoča, da od nacionalnih regulativnih organov zahteva umik načrtovanih ukrepov v zvezi z opredelitvijo trga in določitvijo operaterjev, ki imajo pomembno tržno moč, je bistveno prispeval k enotnemu pristopu pri določanju razmer, v katerih je mogoče uporabiti ex ante ureditev in v katerih ta ureditev velja za operaterje. Na podlagi Komisijinega spremljanja trga in izkušenj s postopkom iz člena 7 Okvirne direktive je bilo ugotovljeno, da bi lahko neskladja pri uporabi sredstev za izboljšanje položaja s strani nacionalnih regulativnih organov, celo pod podobnimi tržnimi pogoji, ogrozila notranji trg na področju elektronskih komunikacij. Zato lahko Komisija k zagotavljanju boljše skladnosti pri uporabi sredstev prispeva s sprejemanjem mnenj o osnutku ukrepov, ki so jih predlagali nacionalni regulativni organi. Da bi izkoristili strokovno znanje nacionalnih regulativnih organov o tržni analizi, bi se morala Komisija pred sprejetjem odločitve in/ali mnenja posvetovati z BERECom.

- (20) Pomembno je, da se regulativni okvir izvede pravočasno. Kadar Komisija sprejme odločitev, s katero od nacionalnega regulativnega organa zahteva umik načrtovanega ukrepa, bi ji moral nacionalni regulativni organ predložiti spremenjeni ukrep. Treba bi bilo določiti rok, v katerem je treba Komisijo obvestiti o spremenjenem ukrepu po členu 7 Direktive 2002/21/ES (Okvirne direktive), da bi bili akterji na trgu seznanjeni s trajanjem pregleda trga in da bi se povečala pravna varnost.
- (21) Zaradi kratkih rokov v posvetovalnem mehanizmu Skupnosti bi bilo treba Komisiji podeliti pooblastila, da zaradi racionalizacije postopkov v nekaterih primerih sprejme priporočila in/ali smernice za poenostavitev postopkov za izmenjavo informacij med Komisijo in nacionalnimi regulativnimi organi, npr. v zadevah v zvezi s stabilnimi trgi ali le manjšimi spremembami predhodno sporočenih ukrepov. Komisiji bi bilo prav tako treba podeliti pooblastila za uvedbo izjem od obveznosti sporočanja iz razloga poenostavitve postopkov v nekaterih primerih.
- (22) V skladu s cilji Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov bi moral regulativni okvir zagotoviti, da imajo vsi uporabniki, tudi končni uporabniki invalidi, starejši uporabniki in uporabniki s posebnimi socialnimi potrebami, enostaven dostop do cenovno ugodnih visokokakovostnih storitev. Izjava 22, priložena k Sklepni listini Pogodbe iz Amsterdama, določa, da morajo institucije Skupnosti pri pripravi ukrepov iz člena 95 Pogodbe upoštevati potrebe invalidov.
- (23) Konkurenčen trg uporabnikom zagotavlja velik izbor vsebin, programov in storitev. Nacionalni regulativni organi bi morali spodbujati sposobnost uporabnikov, da dostopajo do informacij in jih razširijo ter da uporabljajo programe in storitve.

- (24) Radijske frekvence bi bilo treba obravnavati kot redek javni vir, ki ima pomembno javno in tržno vrednost. V javnem interesu je, da se radijski spekter z gospodarskega, družbenega in okoljskega vidika ter ob upoštevanju pomembne vloge radijskega spektra za elektronske komunikacije, ciljev kulturne raznolikosti in medijskega pluralizma ter družbene in teritorialne kohezije upravlja kar najbolj smotno in učinkovito. Zato bi bilo treba postopno odpraviti ovire za njegovo učinkovito uporabo.
- (25) Dejavnosti v zvezi s politiko radijskega spektra v Skupnosti v skladu s pravom Skupnosti ne bi smele posegati v ukrepe, sprejete na ravni Skupnosti ali na nacionalni ravni za namen doseganja ciljev splošnega interesa, zlasti v zvezi z ureditvijo vsebin ter avdiovizualno politiko in politiko medijev in pravico držav članic do organiziranja in uporabe njihovega radijskega spektra za namene javnega reda, javne varnosti in obrambe.
- (26) Ob upoštevanju različnih položajev v državah članicah bi moral prehod z analogne na digitalno prizemno televizijo zaradi večje učinkovitosti prenosa digitalne tehnologije povečati razpoložljivost dragocenega spektra v Skupnosti, t.i. "digitalno dividendo".
- (27) Preden se predlaga poseben usklajevalni ukrep v skladu z Odločbo št. 676/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o pravnem okviru za politiko radijskega spektra v Evropski skupnosti (Odločba o radijskem spektru)¹, bi morala Komisija oceniti stroške in koristi predlaganih ukrepov, kot na primer prednosti za potrošnike v obliki ekonomije obsega in medobratovalnost storitev, vpliv na učinkovitost uporabe spektra ali povpraševanje po usklajeni uporabi v različnih regijah Evropske unije.

¹ UL L 108, 24.4.2002, str. 1.

- (28) Čeprav so za upravljanje spektra še vedno pristojne države članice, lahko strateško načrtovanje, koordinacija in po potrebi usklajevanje na ravni Skupnosti prispevajo k temu, da uporabniki frekvenc do konca izkoristijo notranji trg in da so lahko interesi Evropske unije po vsem svetu učinkovito zaščiteni. Za te namene bi bilo treba, kjer je to primerno, določiti zakonodajne večletne programe za politiko radijskega spektra, da se določijo politične usmeritve in cilji za strateško načrtovanje in usklajevanje uporabe radijskega spektra v Skupnosti. Te politične usmeritve in cilji se lahko nanašajo na dostopnost in učinkovito uporabo radijskega spektra, ki je potreben za vzpostavitev in delovanje notranjega trga, ko je to primerno pa se lahko nanašajo tudi na usklajevanje postopkov za dodelitev splošnih odobritev ali posameznih pravic uporabe radijskih frekvenc, kjer je to potrebno za premostitev ovir za notranji trg. Te politične usmeritve in cilji bi morali biti v skladu s to direktivo in posebnimi direktivami.
- (29) Komisija je nakazala namen, da pred začetkom veljavnosti te direktive spremeni Sklep Komisije 2002/622/ES z dne 26. julija 2002 o ustanovitvi skupine za politiko radijskega spektra¹, da bi se tako vzpostavil mehanizem, s pomočjo katerega bi Evropski parlament in Svet zahtevala mnenja ali poročila, bodisi ustno ali pisno, od Skupine za politiko radijskega spektra (RSPG) o politiki radijskega spektra in v zvezi z elektronskimi komunikacijami, tako da RSPG svetuje Komisiji o predlagani vsebini programov politike radijskega spektra.

¹ **UL L 198, 27.7.2002, str. 49.**

- (30) Določbe o upravljanju spektra iz te direktive bi morale biti skladne z delom mednarodnih in regionalnih organizacij, ki se ukvarjajo z upravljanjem radijskega spektra, kot sta Mednarodna telekomunikacijska zveza (ITU) in Evropska konferenca poštnih in telekomunikacijskih uprav (CEPT), da se zagotovi učinkovito upravljanje in usklajevanje uporabe spektra v vsej Skupnosti ter med državami članicami in drugimi člani ITU.
- (31) Radijske frekvence bi bilo treba upravljati, da se prepreči škodljivo motenje. Ta osnovni pojem škodljivega motenja bi bilo treba zato pravilno opredeliti ter tako omejiti regulativne posege in preprečiti take motnje.
- (32) Sedanje upravljanje spektra in distribucijski sistem na splošno temeljita na upravnih odločitvah, ki niso dovolj prožne za sledenje tehnološkemu in gospodarskemu razvoju, zlasti hitremu razvoju brezžične tehnologije in vedno večjemu povpraševanju po širokopasovnih storitvah. Zaradi nepotrebne razdrobljenosti nacionalnih politik so stroški višji, priložnosti na trgu za uporabnike spektra izgubljene, inovacije pa upočasnjene, vse na škodo notranjega trga, potrošnikov in celotnega gospodarstva. Poleg tega se lahko pogoji za dostop do radijskih frekvenc in za njihovo uporabo razlikujejo glede na vrsto operaterja, medtem ko se elektronske storitve, ki jih zagotavljajo ti operaterji, vedno bolj prekrivajo, kar ustvarja napetosti med imetniki pravic in odstopanja pri stroških dostopa do spektra ter lahko ogrozi delovanje notranjega trga.
- (33) Nacionalne meje so vedno manj pomembne pri določanju optimalne uporabe radijskega spektra. Razdrobljenost upravljanja s pravicami o dostopu do spektra omejuje naložbe in inovacije ter operaterjem in proizvajalcem opreme ne omogoča, da bi uresničevali ekonomijo obsega, zaradi česar je oviran razvoj notranjega trga za elektronska komunikacijska omrežja in storitve, ki uporabljajo radijski spekter.

- (34) Z odobritvijo tehnološke nevtralnosti in nevtralnosti storitev bi bilo treba povečati prožnost upravljanja spektra in dostopa do spektra, da bodo lahko uporabniki spektra izbrali najboljše tehnologije in storitve, ki jih bodo uporabljali v frekvenčnih pasovih, ki so na voljo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev v ustreznih nacionalnih načrtih za dodeljevanje frekvenc v skladu s pravom Skupnosti ("načeli tehnološke nevtralnosti in nevtralnosti storitev"). Upravna določitev tehnologij in storitev bi se morala uporabljati, ko gre za cilje splošnega interesa, in morala bi biti jasno utemeljena, treba pa bi jo bilo tudi redno pregledovati.
- (35) Omejitve načela tehnološke nevtralnosti bi morale biti ustrezne in utemeljene s potrebo po preprečevanju škodljivega motenja, na primer z uvedbo emisijskih mask in ravni moči, po zagotovitvi varovanja javnega zdravja z omejitvijo izpostavljenosti javnosti elektromagnetnim poljem, pravilnega delovanja storitev z ustrežno ravno tehnološke kakovosti storitev, pri čemer ni nujno izključena možnost uporabe več kot ene storitve v istem frekvenčnem pasu, pravilne souporabe spektra, zlasti tam, kjer je njegova uporaba dovoljena samo na podlagi splošnih odobritev, in učinkovite uporabe spektra, ali s potrebo po uresnitvi cilja splošnega interesa v skladu z zakonodajo Skupnosti.

- (36) Uporabnikom spektra bi morali omogočiti tudi svobodno izbiro storitev, ki jih želijo ponuditi prek spektra in za katere veljajo prehodni ukrepi zaradi uskladitve s predhodno pridobljenimi pravicami. Po drugi strani bi morali biti dopuščeni ukrepi, za katere je potrebna zagotovitev posebne storitve, da izpolnijo jasno opredeljene cilje splošnega interesa, kot sta varovanje življenja, potreba po spodbujanju socialne, regionalne in teritorialne kohezije ali preprečevanje neučinkovite uporabe spektra. Med temi cilji bi morali biti spodbujanje kulturne in jezikovne raznolikosti ter pluralnosti medijev, kot so jih opredelile države članice v skladu z zakonodajo Skupnosti. Razen kadar je to nujno za varovanje življenja ali izjemoma zaradi izpolnjevanja drugih ciljev splošnega interesa, kakor jih opredelijo države članice v skladu s pravom Skupnosti, odstopanja ne bi smela povzročiti izključne uporabe nekaterih storitev, temveč bi morala dajati prednost, tako da lahko druge storitve ali tehnologije hkrati obstajajo v istem pasu, če je to mogoče.
- (37) Za opredelitev področja uporabe in narave vsakega odstopanja za spodbujanje kulturne in jezikovne raznolikosti in pluralnosti medijev so pristojne države članice.
- (38) Ker je razporeditev spektra posameznim tehnologijam ali storitvam odstopanje od načel tehnološke nevtralnosti in nevtralnosti storitev ter zmanjšuje svobodo izbire ponujenih storitev ali uporabljenih tehnologij, bi moral biti vsak predlog za tako razporeditev pregleden, poleg tega pa bi se bilo treba o njem javno posvetovati.
- (39) Zaradi prožnosti in učinkovitosti nacionalni regulativni organi lahko uporabnikom spektra dovolijo, da prosto prenašajo ali dajo v zakup svoje pravice uporabe tretjim osebam. To bi omogočilo tržno ovrednotenje spektra. Glede na njihovo pristojnost za zagotovitev učinkovite uporabe spektra bi morali nacionalni regulativni organi ukrepati z namenom, da zagotovijo, da trgovanje ne povzroča izkrivljanja konkurence, kjer je spekter neizkoriščen.

- (40) Za uvedbo tehnološke nevtralnosti in nevtralnosti storitev ter trgovanja z obstoječimi pravicami uporabe spektra bodo morda potrebne prehodne določbe, vključno z ukrepi za zagotovitev poštene konkurence, saj lahko nov sistem nekaterim uporabnikom spektra da pravico, da začnejo konkurirati tistim uporabnikom spektra, ki so pravice do spektra pridobili pod težjimi pogoji. Nasprotno pa se v primerih, ko so bile pravice podeljene kot odstopanje od splošnih pravil ali v skladu z merili, ki niso objektivna, pregledna, sorazmerna in nediskriminatorna, in da bi se dosegli cilji splošnega interesa, položaj imetnikov takšnih pravic ne bi smel neupravičeno biti v škodo njihovih novih konkurentov in ne bi smel presegati tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev splošnega interesa ali ciljev splošnega interesa, ki so z njimi povezani.
- (41) Da bi se spodbudilo delovanje notranjega trga in podprl razvoj čezmejnih storitev, bi bilo treba Komisijo pooblastiti, da sprejme tehnične izvedbene ukrepe na področju oštevilčenja.
- (42) Dovoljenja, izdana podjetjem, ki ponujajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, ki jim omogočajo dostop do javne ali zasebne lastnine, so ključni dejavniki za vzpostavitev elektronskih komunikacijskih omrežij ali novih omrežnih elementov. Nepotrebna zapletenost in zamude v postopkih podeljevanja pravic do poti lahko zato pomenijo pomembno oviro za razvoj konkurence. Zato bi bilo treba poenostaviti način, na katerega pooblaščenca podjetja pridobivajo pravice do poti. Nacionalni regulativni organi bi morali imeti možnost, da usklajujejo pridobivanje pravic do poti in na svojih spletnih straneh omogočiti dostop do ustreznih informacij.

- (43) Treba je okrepiti pristojnosti držav članic do imetnikov pravic do poti, da bi se na pošten, učinkovit in okoljsko odgovoren način ter neodvisno od obveznosti operaterja s pomembno tržno močjo zagotovila uvedba ali vzpostavitev novega omrežja, ki bo zagotovilo dostop do njegovega elektronskega komunikacijskega omrežja. Izboljšanje souporabe infrastrukture lahko občutno izboljša konkurenčnost podjetij in zniža njihove skupne finančne in okoljske stroške postavitve elektronske komunikacijske infrastrukture, zlasti novih dostopovnih omrežij. Nacionalni regulativni organi bi morali biti pooblašteni, da lahko od imetnikov pravic za vgradnjo naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, po primerno dolgem javnem posvetovanju, v katerem bi morale imeti vse zainteresirane stranke priložnost izraziti svoje stališče, zahtevajo souporabo naprav ali zemljišč (vključno s fizično kolokacijo), s čimer spodbudijo učinkovito vlaganje v infrastrukturo in podpirajo inovacije. Taka ureditev souporabe ali usklajevanja lahko vključuje pravila za razdelitev stroškov za souporabo zmogljivosti ali zemljišč in zagotovitev, da se tveganje ustrezno porazdeli med zadevna podjetja. Nacionalni regulativni organi bi zlasti lahko odredili souporabo omrežnih elementov in pripadajočih naprav, kot so cevni vodi, kanali, drogovi, vstopni jaški, priključne omarice, antene, stolpi in druge podporne konstrukcije, zgradbe ali vhodi v zgradbe, ter boljše usklajevanje javnih del. Pristojni organi, zlasti lokalni organi, bi morali v sodelovanju z nacionalnimi regulativnimi organi vzpostaviti tudi ustrezne postopke usklajevanja v zvezi z javnimi deli ter drugimi zmogljivostmi ali zemljišči; ti lahko vključujejo postopke, s katerimi se zagotovi, da imajo zainteresirane stranke dostop do informacij o ustreznih javnih zgradbah ali zemljiščih ter javnih delih, ki so v teku oziroma načrtovana, da so pravočasno obveščene o teh delih ter da je souporaba omogočena v največji možni meri.

- (44) Zanesljivo in varno sporočanje informacij po elektronskih komunikacijskih omrežjih je vse bolj pomembno za celotno gospodarstvo in družbo nasploh. Zapletenost sistema, tehnična okvara ali človeška napaka, nesreče ali napadi lahko vplivajo na delovanje in razpoložljivost fizičnih infrastruktur, ki zagotavljajo pomembne storitve za državljane EU, vključno s storitvami e-uprave. Nacionalni regulativni organi bi morali zato zagotoviti integriteto in varnost javnih komunikacijskih omrežij. Agencija za varnost omrežij in informacij (ENISA)¹ bi morala prispevati k višji ravni varnosti elektronskih komunikacij, med drugim z zagotavljanjem strokovnega znanja in svetovanja ter spodbujanjem izmenjave najboljših praks. ENISA in nacionalni regulativni organi bi morali imeti potrebna sredstva za opravljanje svojih nalog, vključno s pooblastili za pridobivanje zadostnih informacij, da bi lahko ocenili raven varnosti omrežij ali storitev, ter izčrpne in zanesljive podatke o dejanskih z varnostjo povezanih dogodkih, ki so pomembno vplivali na delovanje omrežij ali storitev. Ob upoštevanju, da je ustrezno varnost mogoče uspešno zagotoviti le na podlagi nenehnega procesa izvajanja, pregledov in posodabljanja in ne le enkratnega posega, bi morali ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev sprejeti ukrepe za varovanje integritete in varnosti omrežij v skladu z ocenjenimi tveganji, ob upoštevanju trenutnega stanja na področju razvoja takšnih ukrepov.
- (45) Države članice bi morale omogočiti ustrezno obdobje za javno posvetovanje pred sprejetjem posebnih ukrepov za zagotovitev, da podjetja, ki nudijo javna komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, sprejmejo ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe za ustrezno upravljanje tveganja v zvezi z varnostjo omrežij in storitev ali zagotovijo celovitost svojih omrežij.

¹ Uredba (ES) št. 460/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 77, 13.3.2004, str. 1).

- (46) Če obstaja potreba po dogovoru glede skupnih varnostnih zahtev, bi bilo treba Komisiji podeliti pristojnosti za sprejetje tehničnih izvedbenih ukrepov za doseganje ustrezne ravni varnosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev na notranjem trgu. ENISA bi morala prispevati k usklajevanju ustreznih tehničnih in organizacijskih varnostnih ukrepov tako, da Komisiji nudi strokovne nasvete. Nacionalni regulativni organi bi morali biti pooblaščen za izdajo zavezujočih navodil v zvezi s tehničnimi izvedbenimi ukrepi, sprejetimi v skladu z Direktivo 2002/21/ES (Okvirno direktivo). Da lahko opravljajo svoje dolžnosti, bi morali biti pooblaščen za preiskovanje in nalaganje kazni v primerih neskladnosti.
- (47) Da se zagotovi, da konkurenca na trgih elektronskih komunikacij ni izkrivljena ali omejena, bi nacionalni regulativni organi morali imeti možnost, da naložijo ukrepe, katerih namen je preprečiti premik znatne tržne moči z enega trga na drugega, ki je s prvim trgom tesno povezan. Jasno bi moralo biti, da bo podjetje, ki ima veliko tržno moč na prvem trgu, imelo veliko tržno moč na drugem trgu le, če so vezi med obema trgoma take, da omogočajo premik tržne moči s prvega na drugi trg, in če je drugi trg dovzeten za ex ante ureditev v skladu z merili iz priporočila o upoštevni trgih izdelkov in storitev¹.

¹ **Priporočilo Komisije z dne 11. februarja 2003 o upoštevni trgih proizvodov in storitev v sektorju elektronskih komunikacij, ki so lahko predmet ex ante urejanja v skladu z Direktivo 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (UL L 114, 8.5.2003, str. 45).**

- (48) Da se akterjem na trgu zagotovi predvidljivost regulativnih pogojev, je treba določiti roke za preglede trga. Analizo trga je treba izvajati redno ter v razumnem in ustreznem časovnem okviru. Ta časovni okvir bi moral upoštevati, ali je bil določen trg že predmet analize trga in ustrezno priglašen. Če nacionalni regulativni organ trga ne uspe analizirati v roku, lahko to ogrozi notranji trg, običajni postopki za ugotavljanje kršitev pa morda ne bodo pravočasno prinesli želenega učinka. Po drugi strani pa bi moral zadevni nacionalni regulativni organ imeti možnost, da od BERECa zahteva pomoč pri dokončni pripravi analize trga. Ta pomoč je na primer lahko tudi v obliki posebne delovne skupine, v kateri so predstavniki drugih nacionalnih regulativnih organov.
- (49) Zaradi visoke ravni tehnoloških inovacij in zelo dinamičnih trgov v sektorju elektronskih komunikacij bi morali na ravni Skupnosti ureditev hitro in usklajeno prilagoditi, saj izkušnje kažejo, da bi razlike med nacionalnimi regulativnimi organi pri izvajanju regulativnega okvira EU lahko ovirale razvoj notranjega trga.
- (50) Ena od pomembnih nalog, dodeljenih BERECu, je sprejemanje mnenj o čezmejnih sporih. Nacionalni regulativni organi bi zato v takih primerih morali upoštevati morebitna mnenja BERECa.

- (51) Izkušnje pri izvajanju regulativnega okvira EU kažejo, da obstoječe določbe, s katerimi so nacionalni regulativni organi pooblaščen za nalaganje denarnih kazni, niso zagotovile ustrezne spodbude za skladnost z regulativnimi zahtevami. Ustrezna izvršilna pooblastila lahko prispevajo k pravočasnemu izvajanju regulativnega okvira in tako spodbujajo regulativno predvidljivost, ki je pomembno gonilo naložb. Pomanjkanje učinkovitih pooblastil v primeru neskladnosti je značilno za celoten regulativni okvir EU. Nova določba v Direktivi 2002/ES/ES (Okvirni direktivi) o obravnavi kršitev obveznosti iz Okvirne direktive in posebnih direktiv naj bi zato zagotovila uporabo skladnih in doslednih načel za izvrševanje in kazni za celoten regulativni okvir EU.
- (52) Obstoječi regulativni okvir EU vključuje nekatere določbe za pospeševanje prehoda s starega regulativnega okvira iz leta 1998 na nov okvir iz leta 2002. Ta prehod je bil izveden v vseh državah članicah, te določbe pa bi bilo treba razveljaviti, saj sedaj niso več potrebne.
- (53) Učinkovite naložbe in konkurenco bi bil treba spodbujati skupaj, da se povečajo gospodarska rast, inovacije in možnosti izbire za potrošnike.
- (54) Konkurenca se najbolje spodbuja z ekonomsko učinkovito ravno vlaganj v novo in obstoječo infrastrukturo, ki jo po potrebi dopolnjuje urejanje, da se doseže učinkovita konkurenca maloprodajnih storitev. Učinkovita raven konkurence, ki temelji na infrastrukturi, je raven podvajanja infrastrukture, na kateri je razumno pričakovati, da bodo vlagatelji dobili pošteno povračilo, ob upoštevanju razumnih pričakovanj glede razvoja tržnih deležev.

- (55) Nacionalni regulativni organi bi morali pri določanju obveznosti za dostop do novih in izboljšanih infrastruktur zagotoviti, da pogoji dostopa odražajo okoliščine, ki so povod za naložbeno odločitev, in da se pri tem med drugim upoštevajo stroški za razvoj, pričakovana hitrost uveljavitve novih proizvodov in storitev ter pričakovana maloprodajna cena. Poleg tega bi morali nacionalni regulativni organi, da bi zagotovili gotovost načrtovanja za vlagatelje, imeti možnost, da po potrebi določijo dosledne pogoje za dostop v ustreznih revizijskih obdobjih. Pogoji lahko vključujejo ureditve oblikovanja cen, ki so odvisne od obsega ali dolžine pogodbe, v skladu s pravom Skupnosti in pod pogojem, da nimajo diskriminatornega učinka. Vsi pogoji za dostop bi morali spoštovati potrebo po ohranitvi učinkovite konkurence pri storitvah uporabnikom in podjetjem.
- (56) Pri ocenjevanju sorazmernosti obveznosti in pogojev, ki bodo uvedeni, bi nacionalni regulativni organi morali upoštevati razlike v konkurenčnih pogojih, ki obstajajo med območji v njihovi državi članici.
- (57) Pri nalaganju ukrepov za nadzor nad cenami bi si morali nacionalni regulativni organi prizadevati za omogočanje poštenega povračila za vlagatelja za posamezen nov naložbeni projekt. Zlasti lahko obstajajo tveganja, povezana z naložbenimi projekti za nova dostopovna omrežja, ki podpirajo proizvode, po katerih je v času naložbe povpraševanje negotovo.

- (58) Vse odločitve Komisije v skladu s členom 19(1) Direktive 2002/21/ES (Okvirne direktive) bi morale biti omejene na regulativna načela, pristope in metodologije. V izogib dvomom ne bi smele določati podrobnosti, ki bi morale odražati nacionalne okoliščine, in ne bi smele prepovedovati alternativnih pristopov, za katere je razumno pričakovati, da bodo imeli enakovreden učinek. Ta odločitev bi morala biti sorazmerna in ne bi smela vplivati na odločitve, ki jih sprejemajo nacionalni regulativni organi in ki ne predstavljajo ovir za notranji trg.
- (59) V Prilogi I k Direktivi 2002/21/ES (Okvirni direktivi) je opredeljen seznam trgov, ki jih je treba vključiti v priporočilo o upoštevnih trgih izdelkov in storitev, ki so lahko predmet ex ante urejanja. To prilogo bi bilo treba razveljaviti, saj je bil njen namen služiti kot podlaga za pripravo prvotne različice Priporočila o upoštevnih trgih proizvodov in storitev izpolnjen.
- (60) Za nove udeležence na trgu morda ne bi bilo ekonomsko izvedljivo v razumnem roku deloma ali v celoti podvojiti infrastrukturo krajevnega dostopovnega omrežja prvotnega obratovalca. V tem smislu bi obveznost razvezanega dostopa do krajevne zanke ali krajevne podzanke za obratovalce, ki imajo znatno tržno moč, lahko poenostavila vstop na trg in povečala konkurenco na maloprodajnih trgih širokopasovnega dostopa. Če razvezan dostop do krajevne zanke ali krajevne podzanke tehnično ali ekonomsko ni izvedljiv, se lahko uporabljajo ustrezne obveznosti v zvezi z zagotavljanjem dostopa do nefizičnih oziroma virtualnih omrežij, ki zagotavljajo enakovredno delovanje.

- (61) Namen funkcionalne ločitve, pri kateri mora vertikalno integriran obratovalec ustanoviti operativno ločene poslovne subjekte, je zagotoviti popolnoma enakovredne dostopovne izdelke vsem podbratovalcem, vključno z lastnimi podenotami vertikalno integriranega obratovalca. Funkcionalna ločitev lahko izboljša konkurenco na več upoštevnihih trgih, in sicer z zmanjšanjem spodbud za diskriminacijo ter z olajšanjem preverjanja in uveljavljanja skladnosti z obveznostmi nediskriminacije. V izjemnih primerih je funkcionalno ločitev mogoče upravičeno uporabiti kot sredstvo za izboljšanje položaja, kadar nikakor ni mogoče doseči dejanske nediskriminacije na mnogih zadevnih trgih in kadar obstaja majhna možnost ali pa je sploh ni za konkurenco na področju infrastrukture v razumnem časovnem obdobju po uporabi enega ali več teh sredstev, ki so se prej zdeli primerni. Vendar je zelo pomembno zagotoviti, da uvedba funkcionalne ločitve ne odvrne zadevnega podjetja od naložb v svoje omrežje in nima neugodnega učinka na blaginjo potrošnika. Uvedba funkcionalne ločitve zahteva usklajeno analizo različnih upoštevnihih trgov, povezanihih z dostopovnim omrežjem, v skladu s postopkom analize trga, določenim v členu 16 Direktive 2002/21/ES (Okvirne direktive). Nacionalni regulativni organi bi morali biti pri izvajanju analize trga in oblikovanju podrobnosti tega ukrepa posebej pozorni na izdelke, ki naj jih upravljajo ločeni poslovni subjekti, ob upoštevanju obsega razvoja omrežja in stopnje tehnološkega napredka, ki lahko vplivata na zamenljivost fiksnih in brezžičnih storitev. Da bi se izognili izkrivljanju konkurenco na notranjem trgu, bi morala predloge za funkcionalno ločitev predhodno odobriti Komisija.

- (62) Funkcionalno ločevanje ne bi smelo preprečiti ustreznih mehanizmov usklajevanja med različnimi ločenimi poslovnimi subjekti za zagotovitev varstva pravic gospodarskega in upravljaljskega nadzora matičnega podjetja.
- (63) Zaradi nenehnega povezovanja notranjega trga za elektronska komunikacijska omrežja in storitve je potrebno boljše usklajevanje pri izvajanju ex ante ureditve, ki jo določa regulativni okvir EU za elektronske komunikacije.
- (64) Če se vertikalno integrirano podjetje odloči, da bo prodalo znatni del ali vsa sredstva krajevnega dostopnega omrežja ločeni pravni osebi z drugim lastnikom ali z ustanovitvijo ločenega poslovnega subjekta za upravljanje izdelkov z dostopom, bi moral nacionalni regulativni organ oceniti učinek načrtovane transakcije na vse obstoječe regulativne obveznosti, naložene vertikalno integriranemu operaterju za zagotovitev združljivosti nove ureditve z Direktivo 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) in Direktivo 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah). Zadevni nacionalni regulativni organi bi morali izvesti novo analizo trgov, na katerih deluje ločena pravna oseba, in skladno s tem uvesti, ohraniti, spremeniti ali odpraviti obveznosti. Zaradi tega bi moral biti nacionalni regulativni organ sposoben, da od podjetja zahteva informacije.
- (65) Čeprav je v določenih okoliščinah sicer primerno, da nacionalni regulativni organ naloži obveznosti obratovalcem, ki nimajo pomembne tržne moči, da bi se dosegli cilji, kot je povezljivost ali medobratovalnost storitev med koncema, pa je treba zagotoviti tudi, da se take obveznosti naložijo v skladu z regulativnim okvirom EU in zlasti njegovimi postopki priglašanja.

- (66) Komisija bi bilo treba podeliti pooblastila za sprejetje izvedbenih ukrepov za prilagoditev pogojev dostopa do digitalne televizije in radijskih storitev iz Priloge I tržnemu in tehnološkemu razvoju. To velja tudi za minimalni seznam zadev iz Priloge II, ki jih je treba javno objaviti ter tako izpolniti obveznost zagotavljanja preglednosti.
- (67) Olajšanje dostopa do virov radijskih frekvenc za akterje na trgu bo prispevalo k odstranitvi ovir za vstop na trg. Poleg tega tehnološki napredek zmanjšuje tveganje škodljivega motenja v določenih frekvenčnih pasovih in s tem zmanjšuje potrebo po individualnih pravicah do uporabe. Pogoji za uporabo spektra za zagotovitev elektronskih komunikacijskih storitev bi se zato načeloma morali določiti v splošnih odobritvah, razen če so zaradi uporabe spektra potrebne individualne pravice za zaščito pred škodljivim motenjem, za zagotovitev tehnične kakovosti storitve, varovanje učinkovite uporabe spektra ali za doseganje cilja posebnega splošnega interesa. Odločitve v zvezi s potrebo po individualnih pravicah se sprejmejo na pregleden in sorazmeren način.
- (68) Uvedba zahtev po nevtralnosti storitev in tehnološki nevtralnosti pri dodeljevanju pravic do uporabe bi skupaj s povečano možnostjo za prenos pravic med podjetji morala povečati svobodo in sredstva za zagotavljanje storitev elektronskih komunikacij javnosti, s čimer bi pospešila tudi doseganje ciljev splošnega interesa. Vendar pa določene obveznosti splošnega interesa, naložene radiodifuzijskim hišam za zagotavljanje avdiovizualnih medijskih storitev, lahko zahtevajo uporabo posebnih meril za dodeljevanje pravic do uporabe, kadar se zdi, da je bistvenega pomena, da se izpolni posebni cilj splošnega interesa, ki ga določijo države članice v skladu z zakonodajo Skupnosti. Postopki, povezani z doseganjem ciljev splošnega interesa, bi morali biti vedno pregledni, objektivni, sorazmerni in nediskriminatorni.

- (69) Glede na omejevalni vpliv individualne pravice uporabe na prost dostop do radijskih frekvenc bi morala biti veljavnost te pravice, s katero ni mogoče trgovati, časovno omejena. Če pravice uporabe vsebujejo določbe za podaljšanje veljavnosti, bi morali pristojni nacionalni organi najprej izvesti pregled in javno posvetovanje ter pri tem upoštevati trg, obseg in tehnološki razvoj. Glede na pomanjkanje spektra bi bilo treba individualne pravice, podeljene podjetjem, redno pregledovati. Pri tem pregledu bi morali pristojni nacionalni organi uskladiti interese imetnikov pravic s potrebo po pospeševanju uvedbe trgovanja s spektrom in prožnejši uporabi spektra s splošnimi odobritvami, če je to mogoče.
- (70) Manjši predlogi sprememb pravic in obveznosti so tisti predlogi sprememb, ki so večinoma upravni, ne spreminjajo narave splošnih odobritev in individualnih pravic uporabe in zato ne morejo povzročiti primerjalne prednosti drugih podjetij.
- (71) Pristojni nacionalni organi bi morali biti pooblaščen za zagotovitev učinkovite uporabe spektra in v primeru neizkoriščenega spektra za sprejetje ukrepov za preprečevanje protikonkurenčnega kopičenja, ki lahko ovira nove vstopne na trg.
- (72) Nacionalni regulativni organi bi morali imeti možnost sprejemati učinkovite ukrepe za spremljanje in zagotavljanje skladnosti s pogoji splošne odobritve ali pravic uporabe, vključno s pristojnostjo za naložitev učinkovitih denarnih ali upravnih kazni v primeru kršitev teh pogojev.

- (73) Pogoji, ki se lahko navezujejo na odobritve, bi morali vsebovati posebne pogoje o dostopnosti za uporabnike invalide in o zahtevi glede medsebojnega obveščanja in obveščanja širše javnosti s strani javnih organov in intervencijskih služb pred in med večjimi nesrečami ter po njih. Glede na pomen tehničnih inovacij bi morale države članice imeti tudi možnost izdati odobritve za uporabo spektra v poskusne namene pod posebnimi omejitvami in pogoji, ki jih izrecno utemeljuje poskusna narava takšnih pravic.
- (74) Uredba (ES) št. 2887/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o razvezanem dostopu do krajevne zanke¹ se je izkazala za učinkovito v začetnih fazah odpiranja trga. Direktiva 2002/21/ES (Okvirna direktiva) Komisijo poziva, naj spremlja prehod z regulativnega okvira iz leta 1998 na okvir iz leta 2002 in predloži predloge za razveljavitev navedene uredbe, ko bo to primerno. Po okviru iz leta 2002 morajo nacionalni regulativni organi analizirati trg za veleprodajni razvezan dostop do žičnih zank in podzank za zagotavljanje širokopasovnih in govornih storitev, kot je opredeljeno v Priporočilu o upoštevni trgih izdelkov in storitev. Ker so vse države članice ta trg vsaj enkrat analizirale in ker se uporabljajo ustrezne obveznosti na podlagi okvira iz leta 2002, je Uredba (ES) št. 2887/2000 postala nepotrebna in bi jo zato bilo treba razveljaviti.
- (75) Ukrepe, potrebne za izvajanje Direktive 2002/21/ES (okvirna direktiva), Direktive 2002/19/ES (direktiva o dostopu) in Direktive 2002/20/ES (direktiva o odobritvi), bi bilo treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil².

¹ UL L 336, 30.12.2000, str. 4.

² UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

(76) Zlasti bi bilo treba Komisiji podeliti pooblastila za sprejetje priporočil in/ali izvedbenih ukrepov v povezavi z uradnimi obvestili iz člena 7 Direktive 2002/21/ES (Okvirne direktive); usklajevanje na področju spektra in številčenja ter zadeve v zvezi z varnostjo omrežij in storitev; za opredelitevupoštevnihtrgov izdelkov in storitev; za opredelitev nadnacionalnih trgov; za izvajanje standardov in usklajeno uporabo določb regulativnega okvira. Komisiji bi bilo prav tako treba podeliti pooblastila za sprejetje izvedbenih ukrepov za posodobitev prilog I in II k Direktivi o dostopu tržnemu in tehničnemu napredku. Ker so ti ukrepi splošnega obsega in so namenjeni spreminjanju nebistvenih določb teh direktiv, med drugim z njihovim dopolnjevanjem z novimi nebistvenimi določbami, jih je treba sprejeti v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 5a Sklepa 1999/468/ES –

STA SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva)

Direktiva 2002/21/ES se spremeni:

(1) člen 1 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

"1. Ta direktiva vzpostavlja usklajeni okvir za zakonsko urejanje elektronskih komunikacijskih storitev, elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih naprav in storitev ter nekaterih vidikov terminalske opreme za poenostavitev dostopa za uporabnike invalide. Določa naloge nacionalnih regulativnih organov in tudi vrsto postopkov za zagotovitev usklajene uporabe regulativnega okvira v celotni Skupnosti. ";

(b) vstavi se naslednji odstavek:

"3a. Ukrepi, ki jih države članice sprejmejo glede dostopa končnih uporabnikov do storitev in aplikacij prek elektronskih komunikacijskih omrežij ali njihove uporabe, spoštujejo temeljne pravice in svoboščine fizičnih oseb, zagotovljene z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter splošnimi načeli prava Skupnosti.

Katerikoli izmed teh ukrepov glede dostopa končnih uporabnikov do storitev in aplikacij prek elektronskih komunikacijskih omrežij ali njihove uporabe, ki bi lahko ogrozili te temeljne pravice ali svoboščine, se lahko sprejmejo le, če so ustrezni, sorazmerni in potrebni v demokratični družbi, za njihovo izvajanje pa veljajo ustrezni postopkovni zaščitni ukrepi v skladu z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter v skladu s splošnimi načeli prava Skupnosti, vključno z učinkovitim sodnim varstvom in predpisanim postopkom. Skladno s tem se ti ukrepi lahko sprejmejo le ob ustreznem spoštovanju načela domneve nedolžnosti in pravice do zasebnosti. Zagotovi se predhoden, pošten in nepristranski postopek, vključno s pravico do zaslišanja zadevne osebe ali zadevnih oseb, ob upoštevanju potrebe po ustreznih pogojih in postopkovnih ureditvah v ustrezno utemeljenih nujnih primerih skladno z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Zagotovi se pravica do učinkovitega in pravočasnega sodnega nadzora."

(2) člen 2 se spremeni:

(a) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

"(a) "elektronsko komunikacijsko omrežje" pomeni prenosne sisteme in, kjer je primerno, komutacijsko ali usmerjalno opremo ter druge vire, vključno z omrežnimi elementi, ki niso aktivni, ki omogočajo prenos signalov po žicah, z radijskimi valovi, z optičnimi ali drugimi elektromagnetnimi sredstvi, vključno s satelitskimi omrežji, fiksnimi (vodovno in paketno komutiranimi, vključno z internetom) in mobilnimi prizemnimi omrežji, električnimi kabelskimi sistemi, če se uporabljajo za prenos signalov, omrežji, ki se uporabljajo za radijsko in televizijsko radiodifuzijo, ter z omrežji kabelske televizije, ne glede na vrsto prenesenih informacij;"

(b) točka (b) se nadomesti z naslednjim:

"(b) "nacionalni trgi" pomenijo trge, ki so opredeljeni v skladu s členom 15(4) in pokrivajo Skupnost ali njen znatni del v več kot eni državi članici;"

(c) točka (d) se nadomesti z naslednjim:

"(d) "javno komunikacijsko omrežje" pomeni elektronsko komunikacijsko omrežje, ki se v celoti ali pretežno uporablja za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, dostopnih javnosti, ki podpirajo prenos informacij med omrežnimi priključnimi točkami;"

(d) vstavi se naslednja točka:

"(da) "omrežna priključna točka" (NTP) pomeni fizično točko, na kateri ima naročnik dostop do javnega komunikacijskega omrežja; kadar omrežja vključujejo komutacijo ali usmerjanje, se omrežna priključna točka določi s posebnim omrežnim naslovom, ki je lahko povezan s številko ali imenom naročnika;"

(e) točka (e) se nadomesti z naslednjim:

"(e) "pripadajoče naprave" pomenijo tiste pripadajoče storitve, fizično infrastrukturo in druge naprave oziroma elemente, povezane z elektronskim komunikacijskim omrežjem in/ali elektronsko komunikacijsko storitvijo, ki omogočajo in/ali podpirajo zagotavljanje storitev po tem omrežju in/ali s to storitvijo ali pa imajo možnosti za to in med drugim vključujejo zgradbe, vhode v zgradbe in napeljavo v njih, antene, stolpe in druge podporne konstrukcije, cevne vode, kanale, drogove, vstopne jaške in priključne omarice;"

(f) vstavi se naslednja točka:

"(ea) "pripadajoče storitve" pomenijo storitve, povezane z elektronskim komunikacijskim omrežjem in/ali elektronsko komunikacijsko storitvijo, ki omogočajo in/ali podpirajo zagotavljanje storitev po tem omrežju in/ali s to storitvijo ali pa imajo možnosti za to in med drugim vključujejo sisteme za pretvorbo številke ali sisteme, ki zagotavljajo enakovredno delovanje, sisteme s pogojnim dostopom in elektronske programske vodnike ter druge storitve, kot so storitve za ugotavljanje identitete, lokacije in prisotnosti;"

(g) točka (1) se nadomesti z naslednjim:

"(l) "posebne direktive" pomenijo Direktivo 2002/20/ES (Direktiva o odobritvi), Direktivo 2002/19/ES (Direktiva o dostopu), Direktivo 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi) in Direktivo 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) *;

* UL L 201, 31.7.2002, str. 37.";

(h) dodajo se naslednje točke:

"(q) "razporeditev spektra" pomeni določitev danega frekvenčnega pasu eni ali več vrstam radiokomunikacijskih storitev, kjer je to primerno, pod določenimi pogoji;

(r) "škodljivo motenje" pomeni motenje, ki ogroža delovanje radionavigacijske storitve ali drugih varnostnih storitev ali kako drugače resno ogroža, ovira ali ponavljajoče prekinja radiokomunikacijsko storitev, ki deluje v skladu z veljavnimi mednarodnimi predpisi, predpisi Skupnosti ali nacionalnimi predpisi;

(s) "klic" pomeni zvezo, vzpostavljeno s pomočjo javno razpoložljive elektronske komunikacijske storitve, ki omogoča dvosmerno govorno komunikacijo.";

(3) člen 3 se spremeni:

(a) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

"3. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi izvajajo svoje pristojnosti neodvisno, pregledno in pravočasno. Države članice zagotovijo, da imajo nacionalni regulativni organi ustrezne finančne in človeške vire za opravljanje dodeljenih nalog.";

(b) vstavijo se naslednji odstavki:

"3a. Brez poseganja v določbe odstavkov 4 in 5 nacionalni regulativni organi, ki so v skladu s členom 20 ali 21 te direktive pristojni za ex ante urejanje trga ali reševanje sporov med podjetji, delujejo neodvisno in ne prosijo nobenega drugega organa za navodila v zvezi z opravljanjem nalog, ki so jim bile dodeljene po nacionalni zakonodaji, s katero se izvaja zakonodaja Skupnosti, oziroma tovrstnih navodil ne sprejemajo. Te organe je mogoče nadzirati v skladu z nacionalnim ustavnim pravom. Samo pritožbeni organi, ustanovljeni v skladu s členom 4, so pristojni, da odložijo izvršitev ali razveljavijo odločitev nacionalnih regulativnih organov. Države članice zagotovijo, da se lahko vodja nacionalnega regulativnega organa ali, kjer je to ustrezno, člani kolektivnega organa, ki v okviru nacionalnega regulativnega organa iz prvega pododstavka opravljajo funkcijo vodje ali njihovi namestniki razrešijo samo, če ne izpolnjuje/izpolnjujejo več pogojev, potrebnih za opravljanje njegovih/njihovih dolžnosti, ki so vnaprej določene v skladu z nacionalno zakonodajo. Sklep o razrešitvi vodje nacionalnega regulativnega organa ali, kjer to ustrezno, članov kolektivnega organa, ki opravljajo njegovo funkcijo, se ob razrešitvi objavi. Razrešeni vodja nacionalnega regulativnega organa ali, kjer to ustrezno, člani kolektivnega organa, ki opravljajo njegovo funkcijo, prejme/prejmejo utemeljitev razlogov za razrešitev in ima/imajo pravico zahtevati objavo utemeljitve, če do tega sicer ne bi prišlo, in ta se v takem primeru tudi objavi.

Države članice zagotovijo, da imajo nacionalni regulativni organi iz prvega pododstavka ločene letne proračune. Proračuni se objavijo. Države članice zagotovijo tudi, da imajo nacionalni regulativni organi ustrezne finančne in človeške vire zato, da dejavno sodelujejo in prispevajo pri Organu evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC)*.

- 3b. Države članice zagotovijo, da ustrezni nacionalni regulativni organi dejavno podpirajo cilje BEREC pri spodbujanju boljšega regulativnega usklajevanja in večje skladnosti.
- 3c. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi ob sprejemanju odločitev o svojih nacionalnih trgih v največji možni meri upoštevajo mnenja in skupna stališča BEREC.

* Uredba (ES) št. .../2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne ... [o ustanovitvi Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in Urada]";

(4) člen 4 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

"1. Države članice zagotovijo, da so na nacionalni ravni na voljo učinkoviti mehanizmi, po katerih ima vsak uporabnik ali podjetje, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja in/ali storitve ter je prizadet z odločbo nacionalnega regulativnega organa, pravico do pritožbe zoper odločbo pri pritožbenem organu, ki je neodvisen od udeleženih strank. Ta organ, ki je lahko sodišče, mora imeti ustrezno strokovno znanje in izkušnje, da lahko učinkovito izpolni svoje naloge. Države članice zagotovijo, da se vsebina same zadeve primerno upošteva in da je na voljo učinkovit pritožbeni mehanizem.

Odločba nacionalnega regulativnega organa velja, dokler ni znan rezultat pritožbe, razen če so v skladu z nacionalno zakonodajo sprejeti začasni ukrepi.";

(b) doda se naslednji odstavek:

"3. Države članice zbirajo informacije o splošnem predmetu pritožb, številu pritožb, trajanju pritožbenih postopkov in o številu odločitev o začnih ukrepih, ki so jih sprejele države članice, in o razlogih za take odločitve. Države članice te informacije posredujejo na utemeljeno zahtevo Komisiji in BERECu";

(5) odstavek 1 člena 5 se nadomesti z naslednjim:

"1. Države članice zagotovijo, da podjetja, ki ponujajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, dajo na voljo vse informacije, vključno s finančnimi podatki, ki jih potrebujejo nacionalni regulativni organi za zagotovitev skladnosti z določbami te direktive in posebnih direktiv ali z odločbami, sprejetimi na podlagi teh direktiv. Predvsem imajo nacionalni regulativni organi pristojnost, da od teh podjetij zahtevajo, da predložijo informacije o prihodnjem razvoju omrežja ali storitev, ki bi lahko vplival na veleprodajne storitve, ki jih dajo na voljo konkurentom. Od podjetij s pomembno tržno močjo na veleprodajnih trgih se lahko zahteva tudi, da predložijo računovodske podatke o maloprodajnih trgih, ki so povezani s temi veleprodajnimi trgi.

Podjetja predložijo take informacije na zahtevo nemudoma ter v časovnih presledkih in v podrobnosti, kot jih zahteva nacionalni regulativni organ. Informacije, ki jih zahteva nacionalni regulativni organ, morajo biti sorazmerne z opravljanjem te naloge. Nacionalni regulativni organ navede razloge, ki utemeljujejo njegovo zahtevo po informacijah in informacije obravnava v skladu z odstavkom 3.";

(6) člena 6 in 7 se nadomestita z naslednjim:

"Člen 6

Mehanizem za posvetovanja in preglednost

Razen v primerih iz členov 7(9), 20 ali 21, države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi, kadar nameravajo sprejeti ukrepe v skladu s to direktivo ali posebnimi direktivami ali kadar nameravajo zagotoviti omejitve v skladu s členom 9(3) in (4) in ki imajo znaten vpliv na upoštevni trg, dajo zainteresiranim strankam možnost, da v primernem roku izrazijo svoje stališče o osnutku ukrepov.

Nacionalni regulativni organi objavijo svoje nacionalne posvetovalne postopke.

Države članice zagotovijo ureditev skupnega informativnega mesta, na katerem so dostopne vse tekoče razprave.

Nacionalni regulativni organ omogoči, da so rezultati posvetovalnega postopka dostopni javnosti, razen kadar veljajo informacije za zaupne v skladu z zakonodajo Skupnosti in nacionalno zakonodajo o poslovni tajnosti.

Člen 7

Konsolidacija notranjega trga za elektronske komunikacije

1. Nacionalni regulativni organi pri izvajanju svojih nalog v skladu s to direktivo in posebnimi direktivami v največji možni meri upoštevajo cilje iz člena 8, vključno kolikor ti zadevajo delovanje notranjega trga.

2. Nacionalni regulativni organi prispevajo k razvoju notranjega trga tako, da med seboj in s Komisijo in BERECom vsakič sodelujejo na pregleden način, da bi v vseh državah članicah zagotovili skladno uporabo določb te direktive in posebnih direktiv. V ta namen sodelujejo zlasti s Komisijo in BERECom pri določanju najprimernejših vrst instrumentov in sredstev za reševanje posebnih razmer na trgu.
3. Če namerava nacionalni regulativni organ – razen če je v priporočilih in/ali smernicah, sprejetih v skladu s členom 7b, določeno drugače – po zaključku posvetovanj iz člena 6 sprejeti ukrep, ki:
 - (a) sodi v področje uporabe člena 15 ali 16 te direktive ali člena 5 ali 8 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) in
 - (b) bi vplival na trgovino med državami članicami,zagotovi, da so osnutek ukrepa in razlogi, na katerih ta ukrep temelji, dostopni Komisiji, BERECu in nacionalnim regulativnim organom v drugih državah članicah istočasno, v skladu s členom 5(3) in o tem obvesti Komisijo, BEREC in druge nacionalne regulativne organe. Nacionalni regulativni organi, BEREC in Komisija lahko zadevnemu nacionalnemu regulativnemu organu predložijo pripombe samo v roku enega meseca. Enomesečnega roka ni mogoče podaljšati.
4. Če je predvideni ukrep iz odstavka 3 namenjen:
 - (a) opredelitvi upoštevnega trga, ki se razlikuje od trgov, opredeljenih v priporočilu v skladu s členom 15(1), ali

- (b) odločitvi, ali naj se določi podjetje, ki bi imelo bodisi samo ali skupaj z drugimi pomembno tržno moč po členu 16(3), (4) ali (5),

in bi negativno vplival na trgovino med državami članicami ter Komisija sporoči nacionalnemu regulativnemu organu, da meni, da bi osnutek ukrepa ustvaril oviro za enotni trg, ali če resno dvomi o njegovi združljivosti z zakonodajo Skupnosti in zlasti s cilji iz člena 8, se osnutek ukrepa v naslednjih dveh mesecih ne sprejme. Tega roka ni mogoče podaljšati. V tem primeru Komisija obvesti ostale nacionalne regulativne organe o svojih pridržkih.

5. V roku dveh mesecev iz odstavka 4 lahko Komisija:

- (a) sprejme odločitev, s katero od zadevnega nacionalnega regulativnega organa zahteva, da osnutek ukrepa umakne, in/ali
- (b) sprejme odločitev, s katero umakne pridržke v zvezi z osnutkom ukrepa iz odstavka 4.

Komisija pred sprejemom odločitve v največji možni meri upošteva mnenje BEREC. Odločitvi je priložena podrobna in objektivna analiza o tem, zakaj Komisija meni, da osnutek ukrepa ne bi smel biti sprejet, istočasno pa se predložijo konkretni predlogi za spremembo osnutka ukrepa.

6. Kadar Komisija sprejme odločitev v skladu z odstavkom 5, na podlagi katere mora nacionalni regulativni organ umakniti osnutek ukrepa, nacionalni regulativni organ osnutek ukrepa spremeni ali umakne v šestih mesecih po izdaji odločitve Komisije. Če je osnutek ukrepa spremenjen, začne nacionalni regulativni organ v skladu s postopki iz člena 6 javno posvetovanje in Komisijo v skladu z določbami odstavka 3 ponovno uradno obvesti o osnutku ukrepa.
7. Zadevni nacionalni regulativni organ v največji možni meri upošteva pripombe drugih nacionalnih regulativnih organov, BEREC in Komisije ter lahko, razen v primerih iz odstavkov 4 in 5(a), sprejme na podlagi pripomb pripravljen osnutek ukrepa in ga, če ga sprejme, sporoči Komisiji.
8. Nacionalni regulativni organ Komisiji in BERECu sporoči vse sprejete končne ukrepe, ki spadajo pod pogoje iz člena 7(3)(a) in (b).
9. Če nacionalni regulativni organ v izjemnih okoliščinah meni, da je nujno treba ukrepati z odstopanjem od postopka iz odstavkov 3 in 4, lahko nemudoma sprejme sorazmerne in prehodne ukrepe, da bi zagotovil konkurenco in zaščitil interese uporabnikov. Komisiji, drugemu nacionalnemu regulativnemu organu in BERECu nemudoma sporoči te ukrepe s popolno navedbo razlogov. Za odločitev nacionalnega regulativnega organa o tem, da bi taki ukrepi postali stalni ali da bi se podaljšal čas njihove uporabe, veljajo določbe odstavkov 3 in 4;"

(7) vstavita se naslednja člena:

"Člen 7a

Postopek za dosledno uporabo ukrepov

1. Kadar je cilj nameravanega ukrepa, predvidenega v členu 7(3), naložitev, sprememba ali umik obveznosti za obratovalca pri uporabi člena 16 v povezavi s členi 5 in 9 do 13 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) in člena 17 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah), lahko Komisija v obdobju enega meseca, določenega v členu 7(3) te direktive, pristojni nacionalni regulativni organ in BEREC obvesti o razlogih, zaradi katerih meni, da bi osnutek ukrepa ustvaril oviro za enotni trg, ali o resnih pomislekih o združljivosti ukrepa s pravom Skupnosti. V takšnem primeru se osnutek ukrepa ne sprejme še tri mesece po obvestilu Komisije.

V odsotnosti takšnega obvestila lahko zadevni nacionalni regulativni organ sprejme osnutek ukrepa, pri tem pa v največji možni meri upošteva vse pripombe, ki jih je predložila Komisija, BEREC ali drugi nacionalni regulativni organ.

2. V obdobju treh mesecev iz odstavka 1 Komisija, BEREC in zadevni nacionalni regulativni organ tesno sodelujejo, da se opredeli najbolj ustrezen in učinkovit ukrep glede na cilje iz člena 8, pri tem pa ustrezno upoštevajo mnenja udeležencev na trgu in potrebo po zagotavljanju razvoja dosledne regulativne prakse.

3. V šestih tednih od začetka trimesečnega obdobja iz odstavka 1 BEREC z večino glasov svojih članov izda mnenje o obvestilu Komisije iz odstavka 1, v katerem navede, ali meni, da je treba osnutek ukrepa spremeniti ali umakniti, in, kjer je to primerno, v ta namen poda posebne predloge. To mnenje je obrazloženo in na voljo javnosti.
4. Če v svojem mnenju BEREC soglaša z resnimi pomisleki Komisije, tesno sodeluje z zadevnim nacionalnim regulativnim organom, da se določi najprimernejši in najučinkovitejši ukrep. Pred koncem trimesečnega obdobja iz odstavka 1 lahko nacionalni regulativni organ:
 - (a) spremeni ali umakne osnutek ukrepa, pri tem pa v največji možni meri upošteva obvestilo Komisije iz odstavka 1 in mnenje ter nasvet BERECa;
 - (b) obdrži osnutek ukrepa.
5. Če organ BEREC ne soglaša z resnimi pomisleki Komisije ali ne da mnenja ali če nacionalni regulativni organ spremeni ali obdrži osnutek ukrepa v skladu z odstavkom 4, Komisija lahko v enem mesecu po koncu trimesečnega obdobja iz odstavka 1 ter ob kar največjem upoštevanju morebitnega mnenja BERECa:
 - (a) izda priporočilo, s katerim od zadevnega nacionalnega regulativnega organa zahteva, da spremeni ali umakne osnutek ukrepa in ki vsebuje obrazložitev priporočila, zlasti če BEREC ne soglaša z resnimi pomisleki Komisije, ter natančne predloge za doseg tega;
 - (b) sklene, da umakne zadržke, navedene v skladu z odstavkom 1.

6. V enem mesecu zatem, ko Komisija izda priporočilo v skladu z odstavkom 5(a) ali umakne zadržke po odstavku 5(b), zadevni nacionalni regulativni organ sporoči Komisiji in BERECu končni ukrep, ki je bil sprejet.

To obdobje se lahko podaljša, da se omogoči nacionalnemu regulativnemu organu, da opravi javno posvetovanje iz člena 6.

7. Če nacionalni regulativni organ sklene, da ne bo spremenil ali umaknil osnutka ukrepa v skladu s priporočilom iz odstavka 5(a), o tem izda obrazložitev.
8. Nacionalni regulativni organ lahko v kateri koli fazi postopka umakne predlagani osnutek ukrepa.

Člen 7b

Izvedbene določbe

1. Komisija lahko po javnem posvetovanju, posvetovanju z nacionalnimi regulativnimi organi in ob kar največjem upoštevanju mnenja BERECa sprejme priporočila in/ali smernice v zvezi s členom 7, v katerih so opredeljene oblika, vsebina in podrobne informacije, ki jih je treba navesti v uradnih obvestilih v skladu s členom 7(3), okoliščine, v katerih uradna obvestila niso potrebna, in štetje rokov.
2. Ukrepi iz odstavka 1 se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 22(2).";

(8) člen 8 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se drugi pododstavek nadomesti z naslednjim:

"Če v členu 9 v zvezi z radijskimi frekvencami ni drugače določeno, države članice v največji možni meri upoštevajo zaželenost tehnološke nevtralnosti zakonske ureditve in zagotovijo, da pri opravljanju regulativnih nalog, določenih v tej direktivi in posebnih direktivah, zlasti tistih, ki so namenjene zagotovitvi učinkovite konkurence, nacionalni regulativni organi ravnajo enako.";

(b) v odstavku 2 se točki (a) in (b) nadomestita z naslednjim:

"(a) zagotovijo, da uporabniki, vključno z uporabniki invalidi, starejšimi uporabniki in uporabniki s posebnimi socialnimi potrebami, izkoristijo ugodnosti v smislu izbire, cene in kakovosti;

(b) zagotovijo, da v sektorju elektronskih komunikacij ni izkrivljanja ali omejevanja konkurence, tudi za prenos vsebin;"

(c) v odstavku 2 se črta točka (c);

(d) v odstavku 3 se črta točka (c);

(e) v odstavku 3 se točka (d) nadomesti z naslednjim:

"(d) sodelujejo med seboj, s Komisijo in BERECCom na pregleden način, da bi zagotovili razvoj skladne regulativne prakse in skladno uporabo te direktive in posebnih direktiv.";

(f) v odstavku 4 se točka (e) nadomesti z naslednjim:

"(e) obravnavajo potrebe posebnih družbenih skupin, zlasti uporabnikov invalidov, starejših uporabnikov in uporabnikov s posebnimi socialnimi potrebami;"

(g) v odstavku 4 se doda naslednja točka:

"(g) spodbujajo sposobnost končnih uporabnikov, da dostopajo do informacij in jih razširjajo ali uporabijo programe in storitve po lastni izbiri;"

(h) doda se naslednji odstavek:

"5. Nacionalni regulativni organi pri uresničevanju političnih ciljev iz odstavkov 2, 3 in 4 uporabijo objektivna, pregledna, nediskriminaturna in sorazmerna regulativna načela, med drugim s:

- (a) spodbujanjem regulativne predvidljivosti z zagotavljanjem doslednega regulativnega pristopa v zaporednih obdobjih pregleda;
- (b) zagotavljanjem, da v podobnih razmerah ni diskriminacije pri obravnavi podjetij, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve;
- (c) zaščito konkurence v korist potrošnikov in po potrebi s spodbujanjem konkurence na področju infrastrukture;
- (d) spodbujanjem učinkovitega vlaganja in inovacij na področju novih in izboljšanih infrastruktur, vključno z zagotavljanjem, da vse obveznosti dostopa ustrezno upoštevajo tveganja, ki ga sprejmejo podjetja, ki vlagajo, in z omogočanjem različnih dogovorov o sodelovanju med vlagatelji in strankami, ki si prizadevajo za dostop, da razpršijo naložbeno tveganje, ter hkrati zagotovijo, da se varujeta konkurenčnost na trgu in načelo nediskriminacije;

- (e) ustreznim upoštevanjem različnih pogojev glede konkurence in potrošnikov, ki obstajajo na različnih geografskih območjih države članice;
- (f) nalaganjem predhodnih regulativnih obveznosti samo, če ni učinkovite in trajnostne konkurence, ter omilitev in odprava teh obveznosti, takoj ko je ta pogoj izpolnjen.";

(9) vstavi se naslednji člen:

"Člen 8a

Strateško načrtovanje in usklajevanje politike radijskega spektra

1. Države članice sodelujejo med seboj in s Komisijo pri strateškem načrtovanju, koordinaciji in usklajevanju uporabe radijskega spektra v Evropski skupnosti. Zato med drugim upoštevajo gospodarske vidike in vidike varnosti, zdravja, javnega interesa, svobode izražanja ter kulturne, znanstvene, socialne in tehnične vidike v zvezi s politikami EU ter različne interese uporabnikov radijskega spektra, da bi optimizirali uporabo radijskega spektra in se izognili škodljivemu motenju.
2. Države članice s sodelovanjem med seboj in s Komisijo spodbujajo koordinacijo pristopov na področju politike radijskega spektra v Evropski skupnosti in po potrebi usklajene pogoje glede razpoložljivosti in učinkovite uporabe radijskega spektra, ki so potrebni za vzpostavitev in delovanje notranjega trga na področju elektronskih komunikacij.

3. Komisija ob doslednem upoštevanju mnenja Skupine za politiko radijskega spektra(RSPG), ki je bila ustanovljena z Odločbo Komisije 2002/622/ES z dne 26. julija 2002 o ustanovitvi Skupine za politiko radijskega spektra^{*}, Evropskemu parlamentu in Svetu lahko predloži zakonodajne predloge za pripravo večletnih programov na področju politike radijskega spektra. Ti programi določijo usmeritev in cilje politike za namen strateškega načrtovanja in uskladitve uporabe radijskega spektra v skladu z določbami te direktive in posebnih direktiv.
4. Komisija lahko ob kar največjem upoštevanju mnenja RSPG Evropskemu parlamentu in Svetu predloži skupne politične cilje, če je to potrebno za učinkovito koordinacijo interesov Evropske skupnosti v mednarodnih organizacijah, pristojnih za vprašanja radijskega spektra.

^{*} UL L 198, 27.7.2002, str. 49.";

(10) Člen 9 se nadomesti z naslednjim:

"Člen 9

Upravljanje radijskih frekvenc za elektronske komunikacijske storitve

1. Države članice poskrbijo za učinkovito upravljanje radijskih frekvenc za elektronske komunikacijske storitve na svojem ozemlju v skladu s členoma 8 in 8a, pri čemer je treba upoštevati, da so radijske frekvence javna dobrina z visoko socialno, kulturno in gospodarsko vrednostjo. Države članice zagotavljajo, da pristojni nacionalni organi razporedijo take radijske frekvence, ki se uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, in podelijo splošne odobritve ali individualne pravice uporabe radijskih frekvenc na podlagi objektivnih, preglednih, nediskriminatornih in sorazmernih meril.

Pri uporabi tega člena države članice spoštujejo ustrezne mednarodne sporazume, vključno s Pravilnikom o radiokomunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze, in lahko upoštevajo javne interese.

2. Države članice pospešujejo usklajevanje uporabe radijskih frekvenc v Skupnosti, da bi zagotovili njihovo dejansko in učinkovito uporabo in koristi potrošnikom, kot denimo ekonomijo obsega in medobratovalnost storitev. Pri tem ravnajo v skladu s členom 8a in Odločbo št. 676/2002/ES (Odločba o radijskem spektru).

3. Razen če v drugem pododstavku ni določeno drugače, države članice zagotovijo, da se vse vrste tehnologij, ki se uporabljajo za elektronske komunikacijske storitve, lahko uporabljajo v radiofrekvenčnih pasovih, ki so v skladu z zakonodajo Skupnosti razglašeni kot razpoložljivi za elektronske komunikacijske storitve v njihovih nacionalnih načrtih za razporeditev frekvenc.

Vendar pa lahko države članice zagotovijo sorazmerne in nediskriminatorne omejitve za vrste tehnologij radijskega omrežja ali tehnologij za brezžični dostop, ki se uporabljajo za storitve elektronskih komunikacij, če je to potrebno zaradi:

- (a) preprečevanja škodljivega motenja,
 - (b) varovanja javnega zdravja pred elektromagnetnimi polji,
 - (c) zagotovitve tehnične kakovosti storitve,
 - (d) zagotovitve največje souporabe radijskih frekvenc,
 - (e) varovanja učinkovite uporabe spektra ali
 - (f) uresničitve cilja splošnega interesa v skladu z odstavkom 4.
4. Razen če v drugem pododstavku ni določeno drugače, države članice zagotovijo, da se vse vrste elektronskih komunikacijskih storitev izvajajo v radiofrekvenčnih pasovih, ki so v skladu z zakonodajo Skupnosti razglašeni kot razpoložljivi za elektronske komunikacijske storitve v njihovih nacionalnih načrtih za razporeditev frekvenc. Vendar pa lahko države članice določijo sorazmerne in nediskriminatorne omejitve za vse vrste elektronskih komunikacijskih storitev, ki jih je treba zagotoviti, vključno z izpolnitvijo zahteve na podlagi Pravilnika o radiokomunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze, če je to potrebno.

Ukrepi, ki zahtevajo zagotavljanje elektronske komunikacijske storitve v določenem pasu, ki je na voljo elektronskim komunikacijskim storitvam, so upravičeni z namenom uresničitve cilja splošnega interesa, kakor so ga opredelile države članice v skladu z zakonodajo Skupnosti, kot na primer, vendar ne omejeno na:

- (a) varovanje življenja,
- (b) spodbujanje socialne, regionalne ali teritorialne kohezije,
- (c) preprečevanje neučinkovite uporabe radijskih frekvenc ali
- (d) spodbujanje kulturne in jezikovne raznolikosti ter medijskega pluralizma, na primer z zagotovitvijo storitev radijske in televizijske radiodifuzije.

Ukrep, ki prepoveduje zagotavljanje katere koli druge elektronske komunikacijske storitve v določenem pasu, se uporablja samo, če je upravičen s potrebo po storitvi varovanja življenja. Države članice lahko izjemoma takšen ukrep tudi razširijo zaradi izpolnjevanja drugih ciljev splošnega interesa, kakor ga opredeljujejo države članice v skladu s pravom Skupnosti.

- 5. Države članice redno preverjajo nujnost omejitev in ukrepov iz odstavkov 3 in 4 ter objavljajo rezultate navedenih preverjanj.
- 6. Odstavka 3 in 4 se uporabljata za razporeditev spektra za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, izdajo splošnih odobritev ter podeljevanje individualnih pravic uporabe radijskih frekvenc po ...*.

Za razporeditve spektra, splošne odobritve in individualne pravice uporabe, ki so obstajale do ...*, velja člen 9a.

* Datum prenosa te direktive.

7. Brez poseganja v določbe posebnih direktiv in ob upoštevanju ustreznih nacionalnih razmer, lahko države članice določijo pravila, da bi preprečile kopičenje spektra, zlasti z določitvijo strogih rokov za učinkovito izrabo pravic do uporabe s strani imetnika pravic ter z uporabo kazni, vključno z denarnimi kaznimi ali odvzemom pravic uporabe v primeru neupoštevanja rokov. Ta pravila se oblikujejo in uporabljajo na sorazmeren, nediskriminatoren in pregleden način.";

(11) vstavijo se naslednji členi:

"Člen 9a

Pregled omejitev obstoječih pravic

1. Za obdobje petih let, ki se začne ...*, države članice lahko dovolijo, da imetniki pravic uporabe radijskih frekvenc, ki so bile podeljene pred navedenim datumom in ki bodo veljavne vsaj pet let po navedenem datumu, pri pristojnem nacionalnem organu vložijo zahtevek za ponovno presojo omejitev njihovih pravic v skladu s členom 9(3) in (4).

Pristojni nacionalni regulativni organ pred sprejetjem odločitve uradno obvesti imetnika pravice o ponovni presoji omejitev in navede obseg pravic po ponovni presoji ter mu da na voljo primeren rok za umik zahtevka.

Če imetnik pravic umakne svoj zahtevek, ostane pravica nespremenjena do izteka veljavnosti oziroma do konca petletnega obdobja, kar nastopi prej.

2. Po izteku petletnega obdobja iz odstavka 1 države članice sprejmejo vse primerne ukrepe, da zagotovijo, da se člen 9(3) in (4) uporablja za vse preostale splošne odobritve/individualne pravice uporabe in razporeditve spektra za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki so obstajale na ... *
3. Za uporabo tega člena države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za spodbujanje poštene konkurence.
4. Z ukrepi, sprejetimi v skladu s tem členom, se ne podeljujejo nove pravice uporabe, zato zanj ne veljajo zadevne določbe iz člena 5(2) Direktive 2002/20/ES (Direktiva o odobritvi).

Člen 9b

Prenos ali dajanje v zakup individualnih pravic uporabe radijskih frekvenc

1. Države članice zagotovijo, da lahko podjetja v skladu z nacionalnimi postopki prenesejo ali dajo v zakup drugim podjetjem v skladu s pogoji, vezanimi na uporabo radijskih frekvenc, in v skladu z nacionalnimi postopki individualne pravice uporabe radijskih frekvenc v pasovih, za katere je to določeno v izvedbenih ukrepih, sprejetih v skladu z odstavkom 3.

V drugih pasovih lahko države članice prav tako sprejmejo določbo, ki podjetjem omogoča prenos ali dajanje v zakup individualne pravice uporabe radijskih frekvenc drugim podjetjem v skladu z nacionalnimi postopki.

Pogoji, povezani z individualnimi pravicami uporabe radijskih frekvenc, se po prenosu ali dajanju v zakup še naprej uporabljajo, razen če pristojni nacionalni organ ne določi drugače.

* Datum prenosa te Direktive.

Države članice lahko tudi določijo, da določbe odstavka 1 ne veljajo, ko je bila individualna pravica podjetja do uporabe radijskih frekvenc pridobljena brezplačno.

2. Države članice zagotovijo, da je o nameri podjetja, da prenese pravice uporabe radijskih frekvenc, ter o njihovem dejanskem prenosu v skladu z nacionalnimi postopki uradno obveščen nacionalni regulativni organ, odgovoren za podelitev individualnih pravic uporabe, in da so podatki o tem prenosu objavljeni. Če je bila uporaba radijske frekvence usklajena z uporabo Odločbe št. 676/2002/ES (Odločba o radijskem spektru) ali z drugimi ukrepi Skupnosti, tak prenos ustreza usklajeni uporabi.
3. Komisija lahko sprejme ustrezne izvedbene ukrepe za opredelitev pasov, za katere je dovoljen prenos ali zakup med podjetji pravic uporabe radijskih frekvenc. Ti ukrepi ne zajemajo frekvenc, ki se uporabljajo za radiodifuzijo.

Ti tehnični izvedbeni ukrepi, namenjeni spreminjanju nebistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3).";

(12) člen 10 se spremeni:

(a) odstavka 1 in 2 se nadomestita z naslednjim:

- "1. Države članice poskrbijo, da nacionalni regulativni organi nadzorujejo podeljevanje pravic uporabe vseh nacionalnih številskih virov in upravljanje nacionalnih načrtov oštevilčenja. Države članice poskrbijo, da so ustrezne številke in območja oštevilčenja na voljo za vse javnosti dostopne elektronske komunikacijske storitve. Nacionalni regulativni organi določijo objektivne, pregledne in nediskriminatorne postopke za podeljevanje pravic uporabe za nacionalne številске vire.
2. Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da se nacionalni načrti oštevilčenja in postopki uporabljajo tako, da za vse ponudnike javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev velja enaka obravnava. Države članice zagotovijo zlasti, da podjetje, ki mu je bila podeljena pravica uporabe za številsko območje, ne diskriminira drugih ponudnikov elektronskih komunikacijskih storitev glede številskih zaporedij, ki se uporabljajo za dostop do njihovih storitev.";

(b) odstavek 4 se nadomesti z naslednjim:

"4. Države članice podpirajo usklajevanje posebnih števil ali številskih območij v Skupnosti, kadar to spodbuja delovanje notranjega trga in razvoj vseevropskih storitev. Komisija lahko v zvezi s tem sprejme ustrezne tehnične izvedbene ukrepe.

Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3).";

(13) člen 11 se spremeni:

(a) prva alineja drugega pododstavka odstavka 1 se nadomesti z naslednjim:

"– deluje na podlagi enostavnih, učinkovitih, preglednih in javnosti dostopnih postopkov, ki se uporabljajo brez diskriminacije in brez odlašanja, in v vsakem primeru svojo odločitev sprejme v šestih mesecih od prejema vloge, razen v primerih razlastitve, ter";

(b) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

"2. Države članice zagotovijo učinkovito strukturno ločitev funkcije za podeljevanje pravic iz odstavka 1 od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom, kadar javni ali lokalni organi ohranijo lastništvo ali nadzor nad podjetji, ki zagotavljajo obratovanje javnih elektronskih komunikacijskih omrežij in/ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev.";

(14) člen 12 se nadomesti z naslednjim:

"Člen 12

Kolokacija in souporaba omrežnih elementov in pripadajočih naprav za ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij

1. Kadar ima podjetje, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja, po nacionalni zakonodaji pravico vgraditi naprave na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, ali lahko uporabi postopek za razlastitev ali uporabo zemljišča, nacionalni regulativni organi ob upoštevanju načela sorazmernosti odredijo souporabo takih naprav ali zemljišč, med drugim tudi zgradb, vhodov v zgradbe in napeljave v njih, drogov, anten, stolpov in drugih podpornih konstrukcij, pa tudi cevni vodov, kanalov, vstopih jaškov in priključnih omaric.
2. Države članice lahko za imetnike pravic iz odstavka 1 odredijo souporabo naprav ali zemljišč (vključno s fizično kolokacijo) ali sprejmejo ukrepe, s katerimi omogočijo usklajevanje javnih del zaradi potrebe po varstvu okolja, javnem zdravju, javni varnosti ali izpolnjevanju ciljev prostorskega načrtovanja, in to šele po primerno dolgem javnem posvetovanju, v katerem morajo vse zainteresirane stranke imeti priložnost izraziti svoja stališča. Taka ureditev souporabe ali usklajevanja lahko vključuje pravila za razdelitev stroškov za souporabo zmogljivosti ali zemljišč.

3. Države članice zagotovijo, da imajo nacionalni organi tudi pristojnost, da po primernem obdobju javnega posvetovanja, v katerem je vsem zainteresiranim stranem dana možnost, da izrazijo svoje stališče, imetnikom pravic iz odstavka 1 in/ali lastnikom napeljave naložijo obveznost souporabe napeljave v stavbah ali do prve koncentracijske ali razdelilne točke, če je ta zunaj stavbe, če je to utemeljeno z dejstvom, da bi bilo podvajanje te infrastrukture gospodarsko neučinkovito ali fizično neizvedljivo. Taka souporaba ali usklajevanje lahko vključuje pravila za razdelitev stroškov za souporabo naprav ali zemljišč, ki so prilagojeni tveganju, kjer je to primerno.
4. Države članice zagotovijo, da pristojni nacionalni organi lahko od podjetij zahtevajo, da dajo na voljo vse potrebne informacije, če jih ti zahtevajo, da bi lahko skupaj z nacionalnimi regulativnimi organi pripravili natančen popis narave, razpoložljivosti in geografske lokacije naprav iz odstavka 1 in jih dali na voljo zainteresiranim strankam.
5. Ukrepi, ki jih sprejme nacionalni regulativni organ v skladu s tem členom, so objektivni, pregledni, nediskriminatorni in sorazmerni. Ti ukrepi se, kjer je to primerno, izvršijo v sodelovanju z lokalnimi organi.";

(15) vstavi se naslednje poglavje:

"Poglavje IIIa

VARNOST IN INTEGRITETA OMREŽIJ IN STORITEV

Člen 13a

Varnost in integriteta

1. Države članice zagotovijo, da podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, sprejmejo ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe za ustrezno obvladovanje tveganja za varnost omrežij in storitev. Ob upoštevanju stanja ti ukrepi zagotovijo raven varnosti, primerno predvidenemu tveganju. Ti ukrepi se sprejmejo zlasti za preprečitev in zmanjšanje učinka varnostnih incidentov na uporabnike in medsebojno povezana omrežja.
2. Države članice zagotovijo, da podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja, sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev integritete svojih omrežij ter tako zagotovijo neprekinjeno zagotavljanje storitev prek teh omrežij.
3. Države članice zagotovijo, da podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, pristojni nacionalni regulativni organ obvestijo o vseh kršitvah varnosti ali integritete, ki so pomembno vplivale na delovanje omrežij ali storitev.

Po potrebi zadevni nacionalni regulativni organ obvesti nacionalne regulativne organe v drugih državah članicah in Evropsko agencijo za varnost omrežij in informacij (ENISA). Če zadevni regulativni organ ugotovi, da je razkritje kršitve v javnem interesu, lahko o tem obvesti javnost ali to zahteva od podjetja.

Zadevni nacionalni regulativni organ enkrat letno Komisiji in ENISA predloži kratko poročilo o prejetih prijavih in ukrepih, ki so bili sprejeti v skladu s tem odstavkom.

4. Komisija, ki v največji možni meri upošteva mnenje ENISA, lahko sprejme ustrezne tehnične izvedbene ukrepe za uskladitev ukrepov iz odstavkov 1, 2 in 3, vključno z ukrepi, ki opredeljujejo okoliščine, obliko in postopke, ki se uporabljajo za obveznosti glede prijave. Ti tehnični izvedbeni ukrepi v največji možni meri temeljijo na evropskih in mednarodnih standardih, države članice pa lahko kljub temu sprejmejo še dodatne zahteve v zvezi z izpolnjevanjem ciljev iz odstavkov 1 in 2.

Ti izvedbeni ukrepi, namenjeni spreminjanju nebistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem z novimi nebistvenimi določbami, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3).

Člen 13b

Izvajanje in uveljavljanje

1. Države članice zagotovijo, da so pristojni nacionalni regulativni organi, da lahko izvajajo člen 13a, pooblaščen za izdajanje obvezujočih navodil, vključno s tistimi, ki zadevajo časovne omejitve izvajanja, podjetjem, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve.
2. Države članice zagotovijo, da so pristojni nacionalni regulativni organi pooblaščen, da od podjetij, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, zahtevajo, da:
 - (a) predložijo informacije, potrebne za oceno varnosti in/ali integritete njihovih storitev in omrežij, vključno z dokumentiranimi varnostnimi politikami, in
 - (b) privolijo v revizijo varnosti, ki jo izvede usposobljen neodvisen organ ali pristojen nacionalni organ, rezultate revizije pa posredujejo nacionalnemu regulativnemu organu. Stroške revizije poravnava podjetje.
3. Države članice zagotovijo, da imajo nacionalni regulativni organi vsa potrebna pooblastila za preiskavo primerov neskladnosti, pa tudi njihovih učinkov na varnost in integriteto omrežij.
4. Te določbe ne posegajo v člen 3 te direktive.";

(16) v členu 14 se odstavek 3 nadomesti z naslednjim:

"3. Kadar ima podjetje na določenem trgu (prvi trg) pomembno tržno moč, se lahko to podjetje šteje za podjetje s pomembno tržno močjo tudi na trgu, ki je tesno povezan s prvim trgom (drugi trg), če povezave med obema trgovoma omogočajo, da se tržna moč s prvega trga prenese na drugega in se s tem krepi tržna moč podjetja. Na drugem trgu se tako lahko uveljavijo sredstva za preprečevanje takega prenosa v skladu s členi 9, 10, 11 in 13 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu), če pa ta ne zadoščajo, se lahko uveljavijo sredstva iz člena 17 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah).";

(17) člen 15 se spremeni:

(a) naslov se nadomesti z naslednjim:

"Postopek identifikacije in opredelitve trgov";

(b) v odstavku 1 se prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

"1. Komisija po javni razpravi tudi z nacionalnimi regulativnimi organi ter ob kar največjem upoštevanju mnenja BERECA v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 22(2) sprejme priporočilo o upoštevni trgi izdelkov in storitev ("priporočilo"). V priporočilu so opredeljeni izdelki in storitve v sektorju elektronskih komunikacij, katerih značilnosti lahko utemeljujejo uvedbo regulativnih obveznosti iz posebnih direktiv, vendar brez poseganja v trge, ki se lahko v posebnih primerih opredelijo po konkurenčnem pravu. Komisija opredeli trge v skladu z načeli konkurenčnega prava.";

(c) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

"3. Nacionalni regulativni organi ob kar največjem upoštevanju priporočila in smernic opredelijo upoštevne trge glede na razmere v državi, zlasti upoštevne geografske trge na svojem ozemlju, v skladu z načeli konkurenčnega prava. Nacionalni regulativni organi pred opredelitvijo trgov, ki niso trgi, opredeljenih v priporočilu, uporabijo postopke iz členov 6 in 7.";

(d) odstavek 4 se nadomesti z naslednjim:

"4. Komisija lahko po posvetovanju tudi z nacionalnimi regulativnimi organi ter ob kar največjem upoštevanju mnenja BERECA v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3) sprejme odločitve o opredelitvi nadnacionalnih trgov.";

(18) člen 16 se spremeni:

(a) odstavka 1 in 2 se nadomestita z naslednjim:

"1. Nacionalni regulativni organi izvedejo analizo upoštevni trgov, pri čemer upoštevajo trge, navedene v priporočilu, in v največji možni meri upoštevajo smernice. Države članice zagotovijo, da se analiza, kjer je to primerno, izvede v sodelovanju z nacionalnimi organi za konkurenco.

2. Kadar mora nacionalni regulativni organ v skladu z odstavkoma 3 ali 4 tega člena, členom 17 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah) ali členom 8 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) odločiti, ali je treba za podjetja uvesti, ohraniti, spremeniti ali odpraviti obveznosti, na podlagi svoje analize trga iz odstavka 1 tega člena ugotovi, ali je upoštevni trg učinkovito konkurenčen.";
- (b) odstavki 4, 5 in 6 se nadomestijo z naslednjim:
- "4. Če nacionalni regulativni organ ugotovi, da na upoštevem trgu ni učinkovite konkurence, opredeli podjetja, ki imajo sama ali skupaj z drugimi pomembno tržno moč na tem trgu v skladu s členom 14 in nacionalni regulativni organ tem podjetjem naloži ustrezne posebne regulativne obveznosti iz odstavka 2 tega člena ali ohrani ali spremeni take obveznosti, kjer že obstajajo.
 5. Pri nadnacionalnih trgih, opredeljenih v odločitvi iz člena 15(4), zadevni nacionalni regulativni organi skupaj izvedejo analizo trga, pri čemer v največji možni upoštevajo smernice, in se sporazumno odločijo o naložitvi, ohranitvi, spremembi ali preklicu regulativnih obveznosti iz odstavka 2 tega člena.

6. Za ukrepe, sprejete v skladu z določbami odstavkov 3 in 4 tega člena, se uporabljajo postopki iz členov 6 in 7. Nacionalni regulativni organi izvedejo analizo upoštevnega trga ter v skladu s členom 7 priglasijo zadevni osnutek ukrepa:
- (a) v roku treh let od sprejetja prejšnjega ukrepa, ki se nanaša na ta trg. To obdobje se lahko izjemoma podaljša za največ tri dodatna leta, če nacionalni regulativni organ priglasijo predlagano podaljšanje z utemeljitvijo in če Komisija temu v roku enega meseca od prejetja obvestila o podaljšanju ni nasprotovala;
 - (b) za trge, o katerih Komisija predhodno ni bila obveščena, v roku dveh let od sprejetja revidiranega priporočila o upoštevni trgih, ali
 - (c) za države članice, ki so na novo pristopile k Evropski uniji, v roku dveh let od njihovega pristopa.";
- (c) doda se naslednji odstavek:

"7. Če nacionalni regulativni organ ni dokončal analize upoštevnega trga, določenega v priporočilu, v roku iz člena 16(6), mu BEREC na njegovo prošnjo pomaga zaključiti analizo specifičnega trga in specifičnih obveznosti, ki jih je treba naložiti. Nacionalni regulativni organ ob taki pomoči v skladu s členom 7 v šestih mesecih Komisijo uradno obvesti o osnutku ukrepa.";

(19) člen 17 se spremeni:

(a) v prvem stavku odstavka 1 se besedilo "standardi" nadomesti z besedilom "neobvezni standardi";

(b) tretji pododstavek odstavka 2 se nadomesti z naslednjim:

"Četakšnih standardov in/ali specifikacij ni, morajo države članice spodbujati uvedbo mednarodnih standardov ali priporočil, ki jih sprejme Mednarodna telekomunikacijska zveza (ITU), Evropska konferenca poštnih in telekomunikacijskih uprav (CEPT), Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO) ali Mednarodna komisija za elektrotehniko (IEC).";

(c) odstavka 4 in 5 se nadomestita z naslednjim:

"4. Kadar namerava Komisija predpisati obvezno uporabo nekaterih standardov in/ali specifikacij, obvestilo o tem objavi v Uradnem listu Evropske unije in vse zadevne stranke pozove, naj javno izrazijo svoja stališča. Komisija sprejme ustrezne izvedbene ukrepe in predpiše obvezno uporabo zadevnih standardov tako, da jih na seznamu standardov in/ali specifikacij, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije, navede kot obvezne standarde.

5. Kadar Komisija meni, da standardi in/ali specifikacije iz odstavka 1 ne prispevajo več k zagotavljanju usklajenih elektronskih komunikacijskih storitev ali ne izpolnjujejo več potreb porabnikov ali ovirajo tehnološki razvoj, jih v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 22(2) črta s seznama standardov in/ali specifikacij iz odstavka 1.";

(d) v odstavku 6 se besedilo "jih v skladu s postopkom iz člena 22(3) črta s seznama standardov in/ali specifikacij iz odstavka 1" nadomesti z besedilom "sprejme primerne izvedbene ukrepe in črta navedene standarde in/ali specifikacije s seznama standardov in/ali specifikacij iz odstavka 1";

(e) vstavi se naslednji odstavek:

"6a. Izvedbeni ukrepi iz odstavkov 4 in 6, namenjeni spremembi nebistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3).";

(20) člen 18 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se doda naslednja točka (c):

"(c) ponudnike digitalnih televizijskih storitev in digitalne televizijske opreme, da sodelujejo pri zagotavljanju medobratovalnih televizijskih storitev za končne uporabnike invalide.";

(b) odstavek 3 se črta;

(21) člen 19 se nadomesti z naslednjim:

"Člen 19

Postopki usklajevanja

1. Brez poseganja v člen 9 te direktive ter v člena 6 in 8 Direktive 2002/20/ES (Direktiva o odobritvi) lahko Komisija ob ugotovitvi, da bi lahko razlike v tem, kako nacionalni regulativni organi izvajajo regulativne naloge, določene v tej direktivi in posebnih direktivah, predstavljale oviro za notranji trg, in ob kar največjem upoštevanju mnenja BERECA izda priporočilo ali odločitev o usklajeni uporabi določb te direktive in posebnih direktiv za pospešitev doseganja ciljev iz člena 8.
2. Če Komisija izda priporočilo po odstavku 1, deluje v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 22(2).

Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi pri opravljanju svojih nalog v največji možni meri upoštevajo ta priporočila. Kadar se nacionalni regulativni organ odloči, da priporočila ne bo upošteval, o tem obvesti Komisijo z navedbo razlogov za svoje stališče.

3. Odločitve, sprejete v skladu z odstavkom 1, lahko vključujejo le identifikacijo usklajenega ali koordiniranega pristopa za obravnavo naslednjih zadev:
- (a) nedoslednega izvajanja splošnih regulativnih pristopov do ureditev trgov elektronske komunikacije za uporabo členov 15 in 16 s strani nacionalnih regulativnih organov, če to predstavlja oviro za notranji trg. Take odločitve se ne nanašajo na posebna sporočila, ki jih izdajo nacionalni regulativni organi v skladu s členom 7a.

V takšnem primeru Komisija predlaga osnutek sklepa le:

- po najmanj dveh letih po sprejetju priporočila Komisije, ki obravnava isto vprašanje in
 - ob upoštevanju mnenja BERECa o sprejetju take odločitve, ki ga BEREC izda v treh mesecih od zahteve Komisije;
- (b) številčenja, vključno s številskimi območji, prenosljivostjo števil in identifikatorjev, sistemi za prevajanje števil in naslovov ter dostopom do storitev v sili 112.
4. Sklep iz odstavka 1, ki je namenjen spreminjanju nebistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejme v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3).
5. BEREC lahko na lastno pobudo Komisiji svetuje, ali bi bilo treba sprejeti ukrep v skladu z odstavkom 1.";

(22) člen 20(1) se nadomesti z naslednjim:

"1. V primeru spora med podjetji, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve v državi članici, v zvezi z obstoječimi obveznostmi iz te direktive ali posebnih direktiv ali med takšnimi podjetji in drugimi podjetji v državi članici, ki imajo koristi iz obveznosti glede dostopa in/ali povezave, ki izhajajo iz te direktive oziroma posebne direktive, izda zadevni nacionalni regulativni organ na zahtevo katerekoli stranke in brez poseganja v določbe odstavka 2 zavezujočo odločitev za rešitev spora brez odlašanja, najkasneje pa v štirih mesecih, razen v izjemnih primerih. Zadevna država članica zahteva, da vse stranke tesno sodelujejo z nacionalnim regulativnim organom.";

(23) člen 21 se nadomesti z naslednjim:

"Člen 21

Reševanje čezmejnih sporov

1. Pri čezmejnem sporu, ki nastane po tej direktivi ali posebnih direktivah med strankami v različnih državah članicah in za katerega so pristojni nacionalni regulativni organi iz več kot ene države članice, se uporabljajo določbe iz odstavkov 2, 3 in 4.
2. Vsaka stranka lahko spor predloži zadevnim nacionalnim regulativnim organom. Pristojni nacionalni regulativni organi usklajujejo svoja prizadevanja in imajo pravico, da se posvetujejo z BERECom, da bi dosledno rešili spor v skladu s cilji iz člena 8.

Vse obveznosti, ki jih podjetjem naložijo nacionalni regulativni organi pri reševanju spora, so v skladu s to direktivo in posebnimi direktivami.

Vsak nacionalni regulativni organ, ki je pristojen v takem sporu, lahko od BERECa zahteva, da sprejme mnenje o ukrepu, ki naj se sprejme v skladu z določbami Okvirne direktive in/ali posebnih direktiv za rešitev spora.

Če BEREC prejme tako zahtevo, nacionalni regulativni organ s pristojnostjo za kateri koli vidik spora počaka na mnenje BERECa, preden sprejme ukrep za rešitev spora. To ne posega v možnost nacionalnih regulativnih organov, da po potrebi sprejmejo nujne ukrepe.

Vse obveznosti, ki jo podjetju naloži nacionalni regulativni organ pri reševanju spora, upoštevajo določbe te direktive ali posebnih direktiv in v največji možni meri upoštevajo mnenje, ki ga je sprejel BEREC.

3. Države članice lahko predvidijo možnost, da pristojni nacionalni regulativni organi skupaj zavrnejo reševanje spora, če obstajajo drugi mehanizmi, vključno z mediacijo, ki bi bolje prispevali k pravočasni rešitvi spora v skladu z določbami člena 8.

O tem takoj obvestijo stranke. Če spor po štirih mesecih ni rešen in če stranka, ki zahteva rešitev spora, ni predložila zadeve sodišču in če katera koli stranka to zahteva, nacionalni regulativni organi uskladijo svoja prizadevanja za rešitev spora v skladu z določbami člena 8 in ob kar največjem upoštevanju morebitnih mnenj, ki jih je sprejel BEREC.

4. Postopek iz odstavka 2 ne preprečuje nobeni stranki, da bi vložila zadevo sodišču.";

(24) vstavi se naslednji člen:

"Člen 21a

Kazni

Države članice določijo kazni, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnih določb, sprejetih v skladu s to direktivo in posebnimi direktivami, in sprejmejo vse ukrepe, potrebne za zagotovitev njihovega izvajanja. Predpisane kazni morajo biti ustrezne, učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice o teh določbah uradno obvestijo Komisijo do ...* in ji takoj sporočijo vse poznejše spremembe, ki vplivajo na te določbe.";

* Datum prenosa te Direktive.

(25) člen 22 se spremeni:

(a) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

"3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člen 5a(1) do (4) in člen 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.";

(b) odstavek 4 se črta;

(26) člen 27 se črta;

(27) Priloga I se črta;

(28) Priloga II se nadomesti z naslednjim:

"PRILOGA II

Merila, ki jih morajo uporabljati nacionalni regulativni organi pri oceni skupnega prevladujočega položaja v skladu z drugim pododstavkom člena 14(2).

Dve ali več podjetij se lahko obravnava kot podjetja s skupnim prevladujočim položajem v smislu člena 14, če podjetja, tudi kadar med njimi ni strukturnih ali drugih povezav, delujejo na trgu, kjer ni učinkovite konkurence in nobeno posamezno podjetje nima pomembne tržne moči. V skladu z veljavno zakonodajo Skupnosti in sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti glede skupnega prevladujočega položaja je to verjetno v primeru koncentriranega trga s številnimi ustreznimi značilnostmi, izmed katerih so v okviru elektronskih komunikacij lahko najpomembnejše naslednje:

- majhna prožnost povpraševanja,
- podobni tržni deleži,

- velike pravne ali gospodarske ovire za vstop,
- vertikalna integracija s kolektivnim zavračanjem ponudbe,
- pomanjkanje izravnalne kupne moči,
- pomanjkanje potencialne konkurence

Zgoraj navedeni seznam je okvirjen in ni izčrpen in tudi merila niso kumulativna. Predvsem je seznam namenjen ponazoritvi izključno takih dokazov, ki bi se lahko uporabili za podkrepitev zatrjevanega obstoja skupnega prevladujočega položaja. "

Člen 2

Spremembe Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu)

Direktiva 2002/19/ES se spremeni:

(1) člen 2 se spremeni:

(a) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

"(a) "dostop" pomeni zagotovitev razpoložljivosti naprav in/ali storitev drugemu podjetju pod določenimi pogoji, bodisi na izključni ali neizključni podlagi, za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, tudi kadar se uporabljajo za dobavo storitev informacijske družbe ali storitev radiodifuzijskih vsebin. Med drugim zajema dostop do omrežnih elementov in pripadajočih naprav, ki lahko vključuje tudi priključitev opreme s fiksnimi ali nefiksnimi sredstvi (zlasti dostop do krajevne zanke ter naprav in storitev, ki so potrebne za zagotavljanje storitev prek krajevne zanke); dostop do fizične infrastrukture, vključno z zgradbami, kanali in drogovi; dostop do ustreznih sistemov programske opreme, vključno s sistemi za obratovalno podporo; dostop do informacijskih sistemov ali podatkovnih zbirk za prednaročanje, zagotavljanje, naročanje, vzdrževanje in zahteve za popravilo ter zaračunavanje; dostop do pretvorbe števil ali do sistemov, ki zagotavljajo enakovredno delovanje; dostop do fiksnih in mobilnih omrežij, zlasti za gostovanja; dostop do sistemov s pogojnim dostopom za digitalne televizijske storitve; dostop do virtualnih omrežnih storitev.";

(b) točka (e) se nadomesti z naslednjim:

"(e) krajevna zanka pomeni fizični vod, ki povezuje omrežno priključno točko z razdelilnikom ali enakovredno napravo v fiksnem javnem elektronskem komunikacijskem omrežju.";

(2) v členu 4 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

"1. Obratovalci javnih komunikacijskih omrežij imajo pravico in, kadar tako zahtevajo druga podjetja, ki so za to pooblaščenca v skladu s členom 4 Direktive 2002/20/ES (Direktiva o odobritvi), obveznost, da se pogajajo o medomrežnem povezovanju drug z drugim, da bi zagotovili javnosti dostopne elektronske komunikacijske storitve, s čimer bi zagotovili tudi medobratovalnost storitev v celotni Skupnosti. Obratovalci ponudijo drugim podjetjem dostop in medomrežno povezovanje pod pogoji, skladnimi z obveznostmi, ki jih naloži nacionalni regulativni organ v skladu s členi 5 do 8.";

(3) člen 5 se spremeni:

(a) odstavek 1 se spremeni:

(i) prvi pododstavek se nadomesti z naslednjim:

"1. Nacionalni regulativni organi pri izpolnjevanju ciljev iz člena 8 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva) spodbujajo in, kjer je primerno, zagotovijo primeren dostop in medomrežno povezovanje ter medobratovalnost storitev v skladu z določbami te direktive, svojo pristojnost pa izvajajo na način, ki pospešuje učinkovitost, trajnostno konkurenco, učinkovite naložbe in inovacije, končnim uporabnikom pa omogoča največje možne koristi.";

(ii) vstavi se naslednja točka:

"(ab) v utemeljenih primerih ter v obsegu, v katerem je to potrebno, obveznosti podjetij, ki nadzorujejo dostop do končnih uporabnikov, da so njihove storitve medobratovalne;"

(b) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

"2. Obveznosti in pogoji, naloženi v skladu z odstavkom 1, so objektivni, pregledni, sorazmerni in nediskriminatorni, izvajati pa se morajo v skladu s postopki iz členov 6, 7 in 7a Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva).

(c) odstavek 3 se črta;

(d) odstavek 4 se nadomesti z naslednjim:

"3. Države članice v zvezi z dostopom in medomrežnim povezovanjem iz odstavka 1 zagotovijo, da je nacionalni regulativni organ v utemeljenih primerih pooblaščen za posredovanje na lastno pobudo, da bi zavaroval cilje politik iz člena 8 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva) v skladu z določbami te direktive in postopki iz členov 6, 7, 20 in 21 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva).";

(4) člen 6(2) se nadomesti z naslednjim:

"2. Komisija lahko zaradi tržnega in tehnološkega razvoja sprejme izvedbene ukrepe za spremembo Priloge I. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebistvenih določb te direktive, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 14(3).";

(5) člen 7 se črta;

(6) člen 8 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se besedilo "členih 9 do 13" nadomesti z besedilom "členih 9 do 13a";

(b) odstavek 3 se spremeni:

(i) Prvi pododstavek se spremeni:

- v prvi alineji se besedilo "členov 5(1), 5(2) in 6" nadomesti z besedilom "členov 5(1) in 6";
- v drugi alineji se "Direktiva 97/66/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 1997 v zvezi z obdelavo osebnih podatkov in varstvom zasebnosti v telekomunikacijskem sektorju ^{*}" nadomesti z "Direktivo 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) ^{**}

* UL L 24, 30.1.1998, str. 1.

** UL L 201, 31.7.2002, str. 37.";

- (ii) drugi pododstavek se nadomesti z naslednjim:

"V izjemnih okoliščinah, kadar nacionalni regulativni organ namerava obratovalcem s pomembno tržno močjo naložiti druge obveznosti za dostop ali medomrežno povezovanje, kot so tiste iz členov 9 do 13 te direktive, to zahtevo predloži Komisiji. Komisija v največji možni meri upošteva mnenje Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC)*. Komisija ob upoštevanju člena 14(2) sprejme odločitev o tem, ali bo nacionalnemu regulativnemu organu dovolila ali mu preprečila, da sprejme take ukrepe.

* Uredba (ES) št. .../2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne ... [o ustanovitvi Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in Urada].";

- (7) člen 9 se spremeni:

- (a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

"1. Nacionalni regulativni organi lahko obratovalcem v skladu z določbami člena 8 naložijo obveznosti za preglednost glede na medomrežno povezovanje in/ali dostop, tako da od njih zahtevajo, da objavijo določene informacije, na primer računovodske informacije, tehnične specifikacije, značilnosti omrežja, določila in pogoje za zagotavljanje in uporabo, vključno s pogoji, ki omejujejo dostop do in/ali uporabo storitev in programov, ko te pogoje dovoljujejo države članice v skladu z zakonodajo Skupnosti, ter cene.";

(b) odstavek 4 se nadomesti z naslednjim:

"4. Kadar ima obratovalec obveznosti po členu 12 v zvezi z dostopom do veleprodajne omrežne infrastrukture, vključno z razvezanim dostopom, nacionalni regulativni organi ne glede na odstavek 3 poskrbijo za objavo referenčne ponudbe, ki vsebuje najmanj elemente iz Priloge II.";

(c) odstavek 5 se nadomesti z naslednjim:

"5. Komisija lahko sprejme potrebne spremembe Priloge II za njeno prilagoditev tehnološkemu in tržnemu razvoju. Ti ukrepi, namenjeni spremembam nebistvenih določb te direktive, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 14(3). Komisiji lahko pri izvajanju določb tega odstavka pomaga BEREC.";

(8) člen 12 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se točka (a) nadomesti z naslednjim:

"(a) omogočijo tretjim osebam dostop do določenih omrežnih elementov in/ali naprav, vključno z dostopom do neaktivnih omrežnih elementov in/ali z razvezanim dostopom do krajevne zanke, da bi se med drugim omogočila izbira in/ali predizbira in/ali ponudba za preprodajo naročniškega voda;"

(b) v odstavku 1 se točka (f) nadomesti z naslednjim:

"(f) zagotovijo kolokacijo ali druge oblike souporabe zmogljivosti;"

(c) v odstavku 1 se doda naslednja točka:

"(j) zagotovijo dostop do pripadajočih storitev, kot so storitve za ugotavljanje identitete, lokacije in prisotnosti.";

(d) v odstavku 2 se uvodno besedilo in točka (a) nadomestita z naslednjim:

"2. Kadar nacionalni regulativni organi preučujejo obveznosti iz odstavka 1, in zlasti, kadar presojujejo, kako bi se take obveznosti naložile sorazmerno s cilji iz člena 8 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva), upoštevajo zlasti naslednje dejavnike:

(a) tehnično in gospodarsko upravičenost uporabe ali namestitve konkurenčnih naprav z vidika stopnje tržnega razvoja, pri čemer se upoštevata narava in vrsta vključenega medomrežnega povezovanja in/ali dostopa, vključno z izvedljivostjo drugih proizvodov za dostop do nabavnega trga, kot je dostop do vodov;"

(e) v odstavku 2 se točki (c) in (d) nadomestita z naslednjim:

"(c) začetno vlaganje imetnika naprave, pri čemer se upoštevajo javna vlaganja in tveganja v zvezi z vlaganjem;

(d) potreba po dolgoročnem varstvu konkurence, pri čemer se posebna pozornost posveti konkurenci na področju infrastrukture;"

(f) Doda se naslednji odstavek 3:

"3. Kadar nacionalni regulativni organi obratovalcu naložijo obveznosti zagotavljanja dostopa v skladu z določbami tega člena, lahko določijo tehnične ali operativne pogoje, ki jih morajo ponudnik in/ali upravičenci do takšnega dostopa izpolnjevati, če je to potrebno, da se zagotovi normalno delovanje omrežja. Obveznosti upoštevanja posebnih tehničnih standardov ali specifikacij so skladne s standardi in specifikacijami, določenimi v skladu s členom 17 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva).";

(9) v členu 13 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

"1. Nacionalni regulativni organ lahko v primerih, kadar analiza trga pokaže, da pomanjkanje učinkovite konkurence pomeni, da utegne zadevni obratovalec zadržati cene na previsoki ravni ali uporabiti razkorak cen v škodo končnih uporabnikov, v skladu z določbami člena 8 naloži obveznosti v zvezi s pokrivanjem stroškov in cenovnim nadzorom, vključno z obveznostmi za stroškovno naravnost cen in obveznostmi glede sistemov stroškovnega računovodstva, da se zagotovijo določene vrste medomrežnega povezovanja in/ali dostopa. Da bi spodbudili tudi naložbe obratovalcev v omrežja naslednje generacije, nacionalni regulativni organi upoštevajo naložbe obratovalca in mu zagotovijo primerno stopnjo donosnosti naložbe za ustrezno vložena sredstva, pri čemer se upoštevajo tveganja, povezana z določenim projektom novih naložb v omrežje.";

(10) vstavita se naslednja člena:

"Člen 13a

Funkcionalna ločitev

1. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da se z ustreznimi obveznostmi, naloženimi s členi 9 do 13, ni dosegla učinkovita konkurenca in da obstajajo pomembni in trajni konkurenčni problemi/tržna nepopolnost, ugotovljeni v zvezi z veleprodajnim zagotavljanjem trgov dostopovnih izdelkov, lahko v skladu z določbami drugega pododstavka člena 8(3) vertikalno integriranemu podjetju izjemoma naloži obveznost, da dejavnosti, povezane z veleprodajnim zagotavljanjem ustreznih dostopovnih izdelkov, prenese na neodvisno delujočo poslovno enoto.

Ta poslovni subjekt dostopovne izdelke in storitve dobavlja vsem podjetjem, tudi drugim poslovnim subjektom v okviru matičnega podjetja, po enakem časovnem razporedu in pod enakimi pogoji, vključno glede cen in kakovosti storitev, ter po enakih sistemih in postopkih.

2. Kadar namerava nacionalni regulativni organ naložiti obveznost za funkcionalno ločitev, Komisiji predloži predlog, ki vključuje:
 - (a) dokaze, ki utemeljujejo odločitve nacionalnega regulativnega organa iz odstavka 1;
 - (b) utemeljeno oceno, da obstaja majhna možnost, da bo v razumnem časovnem obdobju prišlo do učinkovite in trajnostne konkurence na področju infrastrukture, ali pa je sploh ni;

- (c) analizo pričakovanega vpliva na regulativni organ, na podjetje, zlasti na delovno silo ločenega podjetja in na sektor elektronskih komunikacij kot celoto, ter na spodbude za naložbe v celotni sektor, zlasti ob upoštevanju potrebe po zagotavljanju socialne in teritorialne kohezije, ter na druge zainteresirane strani, vključno zlasti s pričakovanim učinkom na konkurenco in možne nastale učinke na potrošnike;
 - (d) analizo razlogov, zaradi katerih bi bila ta obveznost najbolj učinkovit ukrep za uresničevanje rešitev, namenjenih obravnavanju težav, ugotovljenih glede konkurence/nepopolnega trga.
3. Osnutek ukrepa vsebuje naslednje elemente:
- (a) natančno naravo in stopnjo ločitve ter zlasti podrobni opis pravnega statusa ločene poslovne enote;
 - (b) opredelitev sredstev ločene poslovne enote in izdelkov ali storitev, ki se bodo dobavljali tej enoti;
 - (c) ureditev vodenja za zagotovitev neodvisnosti osebja, ki je zaposleno v ločeni poslovni enoti, ter ustrezno strukturo spodbud;
 - (d) pravila za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti;
 - (e) pravila za zagotovitev preglednosti operativnih postopkov, zlasti za druge zainteresirane strani;
 - (f) program spremljanja, namenjen zagotavljanju izpolnjevanja, vključno z objavo letnega poročila.

4. Po odločitvi Komisije o osnutku ukrepa, sprejeti v skladu s členom 8(3), nacionalni regulativni organ izvede usklajeno analizo različnih trgov, povezanih z dostopovnim omrežjem, v skladu s postopkom iz člena 16 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva). Nacionalni regulativni organ na podlagi svoje ocene naloži, ohrani, spremeni ali umakne obveznosti v skladu s členoma 6 in 7 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva).
5. Za podjetje, za katero je bila uvedena funkcionalna ločitev, lahko velja katera koli obveznost, opredeljena v členih 9 do 13, na katerem koli posebnem trgu, na katerem je bilo označeno kot podjetje s pomembno tržno močjo v skladu s členom 16 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva), ali pa katera koli obveznost, ki jo Komisija odobri po členu 8(3).

Člen 13b

Prostovoljna ločitev vertikalno integriranega podjetja

1. Podjetja, ki so bila označena kot obratovalci s pomembno tržno močjo na enem ali na več upoštevnihih trgih v skladu s členom 16 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva), nacionalni regulativni organ vnaprej in pravočasno obvestijo, da mu tako omogočijo oceno učinkov načrtovane transakcije, kadar nameravajo svoja sredstva krajevnega dostopovnega omrežja ali znaten del teh sredstev prenesti na ločeno pravno osebo z drugim lastnikom ali ustanoviti ločen poslovni subjekt, da bi vsem maloprodajnim ponudnikom, tudi svojim maloprodajnim oddelkom, dobavljala popolnoma enakovredne dostopovne izdelke, kar bo nacionalnemu regulativnemu organu omogočilo oceno učinka načrtovane transakcije.

Podjetja prav tako obvestijo nacionalni regulativni organ o spremembi te namere in končnem izidu postopka ločitve.

2. Nacionalni regulativni organ oceni učinek načrtovane transakcije na obstoječe regulativne obveznosti po Direktivi 2002/21/ES (Okvirna direktiva).

V ta namen nacionalni regulativni organ izvede usklajeno analizo različnih trgov, povezanih z dostopovnim omrežjem, v skladu s postopkom iz člena 16 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva).

Nacionalni regulativni organ na podlagi svoje ocene naloži, ohrani, spremeni ali umakne obveznosti v skladu s členoma 6 in 7 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva).

3. Za pravno in/ali operativno ločen poslovni subjekt lahko velja katera koli obveznost, opredeljena v členih 9 do 13, na katerem koli posebnem trgu, na katerem je bilo podjetje označeno kot podjetje s pomembno tržno močjo v skladu s členom 16 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva), ali katera koli druga obveznost, ki jo Komisija odobri po členu 8(3).";

(11) člen 14 se spremeni:

- (a) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

"3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člen 5a(1) do (4) in člen 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.";

- (b) odstavek 4 se črta;

(12) Priloga II se spremeni:

(a) naslov se nadomesti z naslednjim:

"Minimalni seznam postavk, ki jih je treba vključiti v referenčno ponudbo za veleprodajno omrežno infrastrukturo, vključno z deljenim ali povsem razvezanim dostopom na fiksni lokaciji, ki jo morajo objaviti obratovalci s pomembno tržno močjo;"

(b) opredelitev (a) se nadomesti z naslednjim:

"(a) "krajevna podzanka" pomeni delno krajevno zanko, ki povezuje omrežno priključno točko v naročnikovih objektih s koncentracijsko točko ali določeno vmesno dostopovno točko v fiksni javni telefonski omrežju;"

(c) opredelitev (c) se nadomesti z naslednjim:

"(c) "povsem razvezani dostop do krajevne zanke" pomeni zagotovitev dostopa upravičencu do krajevne zanke ali krajevne podzanke obratovalca s pomembno tržno močjo z dovoljenjem uporabe celotne zmogljivosti omrežne infrastrukture;"

(d) opredelitev (d) se nadomesti z naslednjim:

"(d) "sodostop do krajevne zanke" pomeni zagotovitev dostopa upravičencu do krajevne zanke ali krajevne podzanke obratovalca s pomembno tržno močjo, ki omogoča uporabo celotne določenega dela zmogljivosti omrežne infrastrukture, kot je denimo del frekvence ali ekvivalenta;"

(e) točke 1,2 in 3 dela A se nadomestijo z naslednjim:

- "1. Omrežni elementi, do katerih se ponuja dostop, ki vključujejo zlasti naslednje elemente z ustreznimi pripadajočimi napravami:
 - (a) razvezani dostop do krajevnih zank (povsem razvezani dostop ali sodostop);
 - (b) razvezani dostop do krajevnih podzank (povsem razvezani dostop ali sodostop), kjer je ustrezno vključno z dostopom do elementov omrežja, ki niso dejavni za vzpostavitev zalednih omrežij;
 - (c) kjer je ustrezno, dostop do vodov, ki omogoča razvitje dostopovnih omrežij.
2. Informacije v zvezi z lokacijami fizičnega dostopa, vključno s priključnimi omaricami in razdelilnimi okvirji, razpoložljivostjo krajevnih zank, podzank in sistemov prenosa na točno določenih delih dostopovnega omrežja ter po potrebi informacije v zvezi z lokacijo vodov in razpoložljivostjo v vodih;
3. Tehnični pogoji v zvezi z dostopom in uporabo krajevnih zank in podzank, vključno s tehničnimi značilnostmi posukanega para in/ali optike in/ali enakovredne infrastrukture, razdelilcev za kabel, vodov in pripadajočih naprav in, kjer je ustrezno, tehnični pogoji v zvezi z dostopom do vodov;"

(f) točka 1 dela B se nadomesti z naslednjim:

- "1. Informacije o obstoječih ustreznih lokacijah obratovalca s pomembno tržno močjo ali lokacijah opreme ter načrtovane posodobitve teh lokacij*.

* Razpoložljivost te informacije se lahko v interesu javne varnosti omeji samo na zainteresirane strani."

Člen 3

Spremembe Direktive 2002/20/ES (Direktiva o odobritvi)

Direktiva 2002/20/ES se spremeni:

(1) v členu 2 se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:

"2. Uporablja se tudi naslednja opredelitev:

"splošna odobritev" pomeni pravni okvir, ki ga določi država članica in ki v skladu s to direktivo zagotavlja pravice do zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev in določa sektorsko specifične obveznosti, ki lahko veljajo za vse ali določene vrste elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.";

(2) v členu 3(2) se doda naslednji pododstavek:

"Od podjetij, ki zagotavljajo čezmejne elektronske komunikacijske storitve podjetjem, ki imajo sedež v več državah članicah, se zahteva samo en postopek z uradnim obvestilom na zadevno državo članico.";

(3) člen 5 se nadomesti z naslednjim:

"Člen 5

Pravice uporabe radijskih frekvenc in števil

1. Države članice spodbujajo uporabo radijskih frekvenc v okviru splošnih odobritev.

Države članice lahko po potrebi podelijo posamezne pravice uporabe zaradi:

- preprečevanja škodljivega motenja;
- zagotavljanja tehnične kakovosti storitve;

- varovanja učinkovite uporabe spektra ali
 - izpolnjevanja drugih ciljev splošnega interesa, kakor jih opredelijo države članice skladno z zakonodajo Skupnosti.
2. Če je treba podeliti individualne pravice uporabe za radijske frekvence in številke, države članice take pravice na zahtevo podelijo vsakemu podjetju, ki zagotavlja omrežja ali storitve na podlagi splošne odobritve iz člena 3, vendar ob upoštevanju določb členov 6, 7 in 11(1)(c) te direktive in vseh drugih predpisov, ki zagotavljajo učinkovito uporabo teh virov v skladu z Direktivo 2002/21/ES (Okvirna direktiva).

Brez poseganja v posebna merila in postopke, ki jih države članice sprejmejo za podelitev pravic uporabe radijskih frekvenc ponudnikom storitev radijskih ali televizijskih radiodifuzijskih vsebin za izpolnjevanje ciljev splošnega interesa v skladu z zakonodajo Skupnosti, se pravice uporabe radijskih frekvenc in številke podeljujejo z odprtimi, objektivnimi, preglednimi, nediskriminatornimi in sorazmernimi postopki, v primeru radijskih frekvenc pa v skladu z določbami člena 9 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva). Izjema glede zahtev po odprtem postopku se lahko uporablja v primerih, kjer je podelitev posameznih pravic uporabe radijskih frekvenc ponudnikom storitev radijskih ali televizijskih radiodifuzijskih vsebin potrebna za doseganje cilja splošnega interesa, kakor ga opredelijo države članice skladno z zakonodajo Skupnosti.

Pri podeljevanju pravice uporabe države članice določijo, ali lahko imetnik pravic te pravice prenese in pod kakšnimi pogoji. V primeru radijskih frekvenc je ta določba skladna s členoma 9 in 9b Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva).

Kadar države članice podelijo pravice uporabe za določeno časovno obdobje, je trajanje za zadevno storitev primerno glede na želeni cilj, ob upoštevanju, da je potrebno ustrezno obdobje amortizacije naložb.

Ko se individualno pravico uporabe radijskih frekvenc podeli za deset let ali več in se med podjetji ne sme prenašati ali dajati v zakup, kar sicer dovoljuje člen 9b Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva), pristojni nacionalni organi zagotovijo, da se uporabijo merila za dodelitev individualnih pravic ter da se jih spoštujejo ves čas trajanja licence, zlasti na utemeljeno zahtevo imetnika pravice. Če ta merila ne veljajo več, se individualna pravica uporabe spremeni v splošno odobritev za uporabo radijskih frekvenc, ob predhodnem obvestilu in po razumnem roku, ali pa postane prosto prenosljiva ali na voljo za zakup med podjetji v skladu s členom 9b Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva).

3. Nacionalni regulativni organ sprejme, sporoči in objavi odločbe o podelitvi pravic uporabe čim prej po prejemu popolne vloge, in sicer v treh tednih za številke, ki so bile razporejene za posebne namene v okviru nacionalnega načrta oštevilčenja, in v šestih tednih za radijske frekvence, ki so bile razporejene za namene uporabe s strani elektronskih komunikacijskih storitev v okviru nacionalnega načrta za razporeditev frekvenc. Slednji rok je brez poseganja v morebitni veljavni mednarodni sporazum v zvezi z uporabo radijskih frekvenc ali orbitalnih leg.
4. Kadar se po posvetovanju z zainteresiranimi strankami v skladu s členom 6 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva) sklene, da je treba pravice uporabe številke z izrednim gospodarskim pomenom podeliti s konkurenčnimi ali primerjalnimi izbirnimi postopki, lahko države članice podaljšajo najdaljši rok treh tednov za največ nadaljnje tri tedne.

Za konkurenčne ali primerjalne izbirne postopke za radijske frekvence se uporablja člen 7.

5. Države članice ne omejujejo števila pravic uporabe, ki se podelijo, razen kadar je to potrebno za zagotovitev učinkovite uporabe radijskih frekvenc v skladu s členom 7.
6. Pristojni nacionalni organi zagotovijo, da se radijske frekvence uporabljajo smotno in učinkovito v skladu s členoma 8(2) in 9(2) Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva). Prav tako zagotovijo, da se konkurenca ne izkrivlja zaradi prenosa ali kopičenja pravic uporabe radijskih frekvenc. V te namene lahko države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, kot je pooblastitev za prodajo ali dajanje v zakup pravic uporabe radijskih frekvenc.";

(4) člen 6 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

"1. Za splošno odobritev za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ter pravice uporabe radijskih frekvenc in pravice uporabe števil lahko veljajo samo pogoji iz Priloge I. Taki pogoji so nediskriminatorni, sorazmerni in pregledni ter v primeru pravic uporabe radijskih frekvenc skladni s členom 9 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva).";

(b) v odstavku 2 se besedilo "členih 16, 17, 18 in 19 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah)" nadomesti z besedilom "členu 17 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah)";

(c) v odstavku 3 se beseda "priloge" nadomesti z besedo "Priloge I";

(5) člen 7 se spremeni:

(a) odstavek 1 se spremeni:

(i) uvodni stavek se nadomesti z naslednjim:

"1. Če država članica razmišlja o omejitvi števila pravic uporabe, ki se podelijo za radijske frekvence, oziroma o podaljšanju trajanja obstoječih pravic, ki ni v skladu s pogoji, določenimi v takih pravicah, mora med drugim:";

(ii) točka (c) se nadomesti z naslednjim besedilom:

"(c) objaviti vsako odločitev o omejitvi podeljevanja pravic uporabe ali o obnovitvi pravic uporabe z navedbo razlogov za to;";

(b) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

"3. Kadar je treba omejiti podeljevanje pravic uporabe radijskih frekvenc, države članice podelijo take pravice na podlagi izbirnih meril, ki morajo biti objektivna, pregledna, nediskriminatorna in sorazmerna. Pri vseh izbirnih merilih je treba upoštevati uresničitev ciljev člena 8 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva) in zahtev člena 9 te direktive.";

(c) v odstavku 5 se besedilo "členu 9" nadomesti z besedilom "členu 9b";

(6) člen 10 se spremeni:

(a) odstavki 1, 2 in 3 se nadomestijo z naslednjim:

"1. Nacionalni regulativni organi v skladu s členom 11 spremljajo in nadzorujejo skladnost s pogoji splošne odobritve ali s pravicami uporabe in s posebnimi obveznostmi iz člena 6(2).

Nacionalni regulativni organi lahko od podjetij, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve na podlagi splošne odobritve ali imajo pravice uporabe radijskih frekvenc ali števil, zahtevajo, da v skladu s členom 11 posredujejo vse informacije, ki so potrebne za preverjanje izpolnjevanja pogojev iz splošne odobritve ali pravic uporabe ali izpolnjevanja posebnih obveznosti iz člena 6(2).

2. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da podjetje ne izpolnjuje enega ali več pogojev iz splošne odobritve ali pravic uporabe ali ne izpolnjuje posebnih obveznosti iz člena 6(2), podjetje obvesti o teh ugotovitvah in mu da primerno priložnost, da v razumnem roku izrazi svoja stališča.
3. Zadevni organ lahko zahteva ustavitev kršitve iz odstavka 2 takoj ali pa v razumnem roku ter sprejme ustrezne in sorazmerne ukrepe za zagotavljanje skladnosti.

V zvezi s tem države članice pooblastijo ustrezne organe, da naložijo:

- (a) odvračilne denarne kazni, kadar je to primerno, ki lahko vključujejo periodične kazni z retroaktivnim učinkom; in
- (b) ukinitve ali odlašanje storitve ali paketa storitev, ki bi lahko, v kolikor bi se nadaljevale, zelo škodile konkurenci, dokler niso izpolnjene obveznosti dostopa na podlagi analize trga, ki se izvede v skladu s členom 16 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva)."

Ukrepi in razlogi zanje se takoj sporočijo zadevnemu podjetju, določi pa se tudi razumen rok, v katerem se mora uskladiti z ukrepom.";

(b) odstavek 4 se nadomesti z naslednjim:

"4. Ne glede na določbe odstavkov 2 in 3 lahko države članice pooblastijo ustrezni organ, da naloži podjetjem, kadar je to primerno, denarne kazni, ker niso posredovala informacij v skladu z obveznostmi na podlagi člena 11(1)(a) ali (b) te direktive ali člena 9 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) v razumnem roku, ki ga je določil nacionalni regulativni organ.";

(c) odstavek 5 se nadomesti z naslednjim:

"5. Pri resnih ali ponavljajočih se kršitvah pogojev iz splošne odobritve, pravic uporabe ali posebnih obveznosti iz člena 6(2) lahko nacionalni regulativni organi podjetju preprečijo nadaljnje zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ali začasno ali stalno odvzamejo pravice uporabe, če ukrepi iz odstavka 3 tega člena, namenjeni zagotovitvi skladnosti, niso dosegli namena. Sankcije in kazni, ki so učinkovite, sorazmerne in odvračilne, se lahko uporabijo za obdobje kršitve, četudi je bila kršitev nato odpravljena.";

(d) odstavek 6 se nadomesti z naslednjim:

"6. Ne glede na določbe odstavkov 2, 3 in 5 lahko ustrežni organ, če ima dokaze o kršitvi pogojev iz splošne odobritve, pravic uporabe ali posebnih obveznosti iz člena 6(2), ki predstavlja neposredno in resno grožnjo za javni red, javno varnost ali javno zdravje ali bo drugim ponudnikom ali uporabnikom elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ali drugim uporabnikom radijskega spektra povzročila resne gospodarske ali obratovalne težave, pred sprejetjem končne odločitve sprejme nujne začasne ukrepe za odpravo tega stanja. Zadevno podjetje potem dobi ustrezno priložnost, da izrazi svoje stališče in predlaga rešitve. Če je primerno, lahko ustrežni organ potrdi začasne ukrepe, ki veljajo največ 3 mesece, ki pa se lahko v primeru, da izvršilni postopki niso bili zaključeni, podaljšajo za nadaljnje obdobje do treh mesecev.";

(7) člen 11(1) se spremeni:

(a) točka (a) se nadomesti z naslednjo:

"(a) sistematično ali posamično preverjanje izpolnjevanja pogojev 1 in 2 dela A, pogojev 2 in 6 dela B ter pogojev 2 in 7 dela C Priloge I ter izpolnjevanja obveznosti iz člena 6(2);";

(b) v točki (b) se beseda "priloge" nadomesti z besedilom "Priloge I";

(c) dodata se naslednji točki:

"(g) varovanje učinkovite uporabe radijskih frekvenc in zagotavljanje njihovega učinkovitega upravljanja;

(h) oceno prihodnjega razvoja omrežja ali storitev, ki bi lahko vplival na veleprodajne storitve, ki so na voljo konkurentom.";

(d) drugi pododstavek se nadomesti z naslednjim:

"Informacij iz točk (a), (b), (d), (e), (f), (g) in (h) prvega odstavka ni mogoče zahtevati pred ali kot pogoj za dostop na trg.";

(8) člen 14 se nadomesti z naslednjim:

"Člen 14

Spremembe pravic in obveznosti

1. Države članice zagotovijo, da se lahko pravice, pogoji in postopki v zvezi s splošnimi odobritvami in pravicami uporabe ali pravicami do vgradnje naprav spremenijo le v objektivno utemeljenih primerih in na sorazmeren način, pri čemer se po potrebi upoštevajo posebni pogoji, ki veljajo za prenosljive pravice uporabe radijskih frekvenc. Razen če so predlagane manjše spremembe in se je z njimi strinjal imetnik pravic ali splošne odobritve, se namen o izvedbi takih sprememb napove na ustrezen način, zainteresirane stranke, vključno z uporabniki in potrošniki, pa imajo na voljo dovolj dolg rok, da izrazijo svoja stališča o predlaganih spremembah, ta rok pa ni krajši od štirih tednov, razen v izjemnih okoliščinah.

2. Države članice ne omejujejo ali odvzamejo pravic do vgradnje naprav ali pravic uporabe radijskih frekvenc pred iztekom roka, za katerega so bile podeljene, razen kadar je to utemeljeno in primerno v skladu s Prilogo I in ustreznimi nacionalnimi določbami o odškodninah za odvzem pravic.";

(9) v členu 15 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

"1. Države članice zagotovijo, da se vse ustrezne informacije o pravicah, pogojih, postopkih, dajatvah, pristojbinah in odločitvah glede splošnih odobritev, pravic uporabe in pravic do vgradnje naprav objavijo in posodablajo na ustrezen način, s čimer se vsem zainteresiranim strankam zagotovi preprost dostop do teh informacij.";

(10) v členu 17 se odstavka 1 in 2 nadomestita z naslednjim:

"1. Države članice brez poseganja v člen 9a Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva) splošne odobritve in individualne pravice uporabe, ki že obstajajo 31. decembra 2009, uskladijo s členi 5, 6 in 7 ter Prilogo I k tej direktivi najpozneje v dveh letih po začetku veljavnosti te direktive.

2. Če je posledica uporabe odstavka 1 zmanjšanje pravic ali razširitev splošnih odobritev in individualnih pravic uporabe, ki že obstajajo, lahko države članice podaljšajo veljavnost teh pravic in obveznosti do najpozneje 30. septembra 2012, pod pogojem, da to ne vpliva na pravice drugih podjetij po zakonodaji Skupnosti. Države članice takšno podaljšanje veljavnosti sporočijo Komisiji in navedejo razloge zanj.";

- (11) Priloga se spremeni, kot je določeno v Prilogi k tej direktivi;

Člen 4
Razveljavitev

Uredba (ES) št. 2887/2000 se razveljavi.

Člen 5
Prenos

1. Države članice sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do ...*. Komisiji takoj sporočijo besedila navedenih predpisov.

Te ukrepe uporabljajo od**.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila temeljnih predpisov nacionalnega prava, ki jih sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

* UL: 18 mesecev po sprejetju te direktive.

** UL: en dan po datumu iz prvega pododstavka.

Člen 6
Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Člen 7
Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V,

Za Evropski Parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

PRILOGA

Priloga k Direktivi 2002/20/ES (Direktiva o odobritvi) se spremeni:

1. prvi odstavek se nadomesti z naslednjim:

"Pogoji, naštetih v tej prilogi, sestavljajo seznam vseh možnih pogojev, ki se lahko navezujejo na splošne odobritve (Del A), pravice uporabe radijskih frekvenc (Del B) in pravice uporabe števil (Del C), kot so navedeni v členu 6(1) in členu 11(1)(a), v okviru omejitev, dovoljenih po členih 5, 6, 7, 8 in 9 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva).";

2. del A se spremeni:

(a) točka 4 se nadomesti z naslednjim:

"4. Dostopnost končnih uporabnikov do števil iz nacionalnega načrta oštevilčenja, števil iz evropskega telefonskega številskega prostora (ETNS), univerzalne mednarodne brezplačne telefonske številke (UIFN) in, kadar je to tehnično in ekonomsko izvedljivo, načrtov oštevilčenja drugih držav članic, ter pogoji v skladu z Direktivo 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah).";

(b) točka 7 se nadomesti z naslednjim:

"7. Varstvo osebnih podatkov in zasebnosti, značilno za področje elektronskih komunikacij, v skladu z Direktivo 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah)*.

* UL L 201, 31.7.2002, str. 37.";

(c) točka 8 se nadomesti z naslednjim:

"8. Predpisi o varstvu potrošnikov, značilni za področje elektronskih komunikacij, vključno s pogoji, ki so v skladu z Direktivo 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah), in pogoji o dostopnosti za uporabnike invalide v skladu s členom 7 navedene direktive.";

(d) v točki 11 se "Direktivo 97/66/ES" nadomesti z "Direktivo 2002/58/ES";

(e) doda se naslednja točka:

"11a. Pogoji za uporabo komunikacij javnih organov, namenjenih splošni javnosti, za opozarjanje javnosti pred neposredno nevarnostjo in za zmanjševanje posledic večjih katastrof.";

(f) točka 12 se nadomesti z naslednjim:

"12. Pogoji za uporabo v času večjih nesreč ali nacionalnih nujnih primerov za zagotovitev komunikacij med dežurnimi službami in organi.";

(g) točka 16 se nadomesti z naslednjim:

"16. Varnost javnih omrežij pred nedovoljenim dostopom v skladu z Direktivo 2002/58/ES (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah).";

(h) doda se naslednja točka:

"19. Obveznosti ponudnikov javnih komunikacijskih omrežij, ki ponujajo javnosti dostopne komunikacijske storitve, glede preglednosti, da bi zagotovili povezljivost med koncema v skladu s cilji in načeli iz člena 8 Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva), v zvezi s pogoji, ki omejujejo dostop do in/ali uporabo storitev in programov, ko te pogoje dovoljujejo države članice v skladu z zakonodajo Skupnosti in, kjer je to potrebno in sorazmerno, dostop nacionalnih regulativnih organov do takšnih informacij, ki so potrebne za preveritev točnosti takšnega razkritja.";

3. del B se spremeni:

(a) točka 1 se nadomesti z naslednjim:

"1. Obveznost zagotavljanja storitve ali uporabe vrste tehnologije, za katero so bile podeljene pravice uporabe frekvence, vključno z zahtevami glede pokritosti in kakovosti, če je to primerno.";

(b) točka 2 se nadomesti z naslednjim:

"2. Dejanska in učinkovita uporaba števil v skladu z Direktivo 2002/21/ES (Okvirna direktiva).";

(c) doda se naslednja točka:

"9. Obveznosti, značilne za poskusno uporabo radijskih frekvenc.";

4. točka 1 dela C se nadomesti z naslednjim:

"1. Določitev storitve, za katero se uporabi številka, vključno z vsemi zahtevami, povezanimi z zagotavljanjem te storitve, ter – v izogib dvomom – tarifnimi načeli in najvišjimi cenami, ki lahko veljajo v posebnem številčnem območju, da bi zagotovili varstvo potrošnikov v skladu s členom 8(4)(b) Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva)."
